

YATIRIM TEŞVİK REHBERİ 2024

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve Uygulamaları

Konya Yatırım Destek Ofisi – Ekim 2024

Konya Yatırım Teşvik Rehberi çalışmasındaki açıklamalar ve tablolar, Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verileri bir araya getirilerek yatırımcılarımız için yönlendirici mahiyette hazırlanmıştır. Desteklerde, uygulamalarda, rakamlarda ve güncel verilerde farklılıklar veya eksiklikler olabilir ve bu sebepten dolayı oluşabilecek anlaşmazlıklarda Mevlana Kalkınma Ajansı sorumluluk kabul etmez.

İçindekiler	
DÜNDEN BUGÜNE TÜRKİYE'DEKİ TEŞVİK SİSTEMİ	6
TEŞVİK SİSTEMİ VE KALKINMA AJANLARI	7
1.BÖLÜM: TEŞVİK SİSTEMİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	9
TEŞVİK NEDİR?	9
TEŞVİK SİSTEMİN AMAÇLARI NELERDİR?	9
TEŞVİK SİSTEMİ İLE İLGİLİ MEVZUAT NEDİR?	9
YATIRIM TEŞVİK BELGESİ NEDİR?	9
TANIMLAR.....	10
KİMLER TEŞVİK BELGESİ ALABİLİR?	11
TEŞVİK BELGESİ İÇİN NEREYE MÜRACAAT EDİLİR?	11
E-TUYS ÜZERİNDEN YATIRIM TEŞVİK BELGESİ NASIL ALINIR?	12
HANGİ HARCAMALAR TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDADIR?	13
HANGİ HARCAMALAR TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA DEĞİLDİR?	13
MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER HANGİLERİDİR?	14
TEŞVİK EDİLMEMEYEN YATIRIM KONULARI NELERDİR?.....	17
TEŞVİKİ BELİRLİ ŞARTLARA BAĞLI YATIRIM KONULARI NELERDİR?	19
YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNDE YER ALAN DESTEK UNSURLARI NELERDİR?.....	20
YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNDE BÖLGE KAVRAMI NEDİR?	21
2.BÖLÜM: YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ	22
YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNİ OLUŞTURAN ANA BİLEŞENLER NELERDİR?	22
1. GENEL TEŞVİK UYGULAMALARI	23
2. BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARI.....	24
BÖLGESEL TEŞVİK SİSTEMİNDE FARKLI YATIRIM DURUMLARI	26
A.ÖNCELİKLİ YATIRIM KONULARI	26
B.BİR ALT BÖLGE DESTEĞİNDEN YARARLANACAK YATIRIMLAR.....	27
C.ORTA-YÜKSEK TEKNOLOJİLİ YATIRIMLAR	28
3. STRATEJİK YATIRIMLARIN TEŞVİKİ	30
4. PROJE BAZLI YATIRIMLARIN TEŞVİKİ.....	32
5. TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI	35
Programın Amacı.....	35
Öncelikli Ürün Listesi	35
Komite	35
Proje Komisyonları	35
Başvuru, Değerlendirme Süreci, Destek Türleri ve Unsurları	35
3.BÖLÜM: TEŞVİK SİSTEMİ VE KONYA.....	38
TEŞVİK SİSTEMİ VE KONYA.....	38
KONYA İÇİN HAYVANCILIK TEŞVİKLERİ.....	43
Genel Teşvik Sistemi.....	43
Bölgesel Teşvik Sistemi.....	43
İSTATİSTİKLER	45
KAYNAKÇA	46

DÜNDEN BUGÜNE TÜRKİYE'DEKİ TEŞVİK SİSTEMİ

Türkiye'de teşvik uygulamaları tarihine baktığımızda ilk olarak 1913'te sanayi alanında bazı atılımlar yapmak üzere "Teşvik-i Sanayi Kanunu Muvakkatı" adıyla bir yasa çıkarılmış, özel sektörü sınai faaliyet alanına çekmek için sübvansiyon niteliğinde birçok tedbir getirilmiştir. Meşrutiyet döneminin sanayi politikası ve bu politikanın gerektirdiği tedbirler memleket sanayisini 10 yıl içinde 2 misline çıkarmış, fakat ülkenin içinde bulunduğu durum ve girilen savaşlar neticesinde beklenen etki sağlanamamıştır. .

Cumhuriyet döneminde ise İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlarla, 1924 yılında, sanayi ile ilgili eski yasaları günün şartlarına uydurarak değiştirme çalışmalarına girişilmiştir. 1927 yılında yeni bir "Teşvik-i Sanayi Kanunu" hazırlanmıştır. Kanunun yürürlük süresi 15 yıl ile sınırlandırılmış, 1942'ye kadar uygulanmıştır. Yeni teşebbüsler ilk 5 yılda 342 adetten 1.473 adede çıkmış, sanayi işçi sayısı 17.000'den 62.000'e çıkmıştır. Bu sistemin uygulanmasını ise 1929-1933 yılları arasında dünya çapında etkili olan "büyük buhran" engellemiştir. Ayrıca yasanın çıktığı dönemde özel girişimcilerin elinde yeterli sermaye bulunmadığı gibi mali ve teknik bilgi yetersizliği ve uluslararası mali işlerde deneyimsizlik yasadan yeterince yararlanılamamasına neden olmuştur.

1948 yılında "Bina Yapımını Teşvik Kanunu", 1950 yılında "Turizm Müesseselerini Teşvik Kanunu", 1951 yılında "Yabancı Sermaye Yatırımlarını Teşvik Kanunu" ve 1954 yılında "Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu" çıkarılarak farklı alanlarda teşvikler uygulanmıştır.

1963 yılında başlayan planlama döneminde de yeni teşvikler uygulanmıştır. Aynı yıl yatırım indirimi yürürlüğe girmiş, ayrıca ihracatı artırmak için bazı kanunlar uygulamaya başlanmıştır. İhracatta ilk vergi iadesi 1964 yılında verilmeye başlanmıştır. 1967 yılında ise yatırımları ve ihracatı artırmak için 933 sayılı Kanun çıkarılarak yatırım indirimi oranı bölgesel ve sektörel bazda artırılmış, gümrük vergisi muafiyeti, ihracatta vergi iadesi ile sanayi bölgesi kurulması için arazi istisna uygulaması getirilmiştir.

1968'de 22 ilin Kalkınmada Öncelikli Yöre (KÖY) ilan edilmesiyle birlikte Kalkınmada Öncelikli Yörelere uygulamasına geçilmiştir. Zamanla bu illerin sayısı artmış, son olarak 2005 yılında bu sayı 49 il ve 2 ilçe olarak belirlenmiştir. Mevlana Kalkınma Ajansı görev alanında bulunan iki ilden biri olan Karaman, bu 49 il arasında yer almıştır. Karaman sanayisinin gelişmesine bu teşviklerin katkısı olmuştur.

Teşvik politikaları devlet eli ile yatırımların şekillendirilmesi için kullanılmaktadır. Yapılan değerlendirmeler neticesinde devletin kalkınma üzerine yapacağı çalışmaların özel sektör tarafından da benimsenmesi ve belirli hedeflere ulaşılması için günümüze kadar pek çok teşvik mekanizması uygulanmıştır.

Öte yandan, 1.11.1969 tarih ve 6/12585 sayılı Kararname ile teşvik işlemleri için "Teşvik Belgesi" uygulamasına geçilmiştir. 1980 yılına kadar "ithal ikamesine dayalı sanayileşme stratejisi" benimsenirken, bu yıldan sonra para, kredi ve döviz politikaları ile ithalat mevzuatında köklü değişikliklere gidilerek; yerine "ihracata dönük sanayileşme stratejisi" benimsenmiştir. 1980'li yıllarda uygulanan yatırım teşviklerinde öncelikli sektör uygulamasına geçilmiş ve her yıl yayınlanan kararnameler çerçevesinde teşvik edilecek yatırım konuları belirlenmiştir. 1980'lerin ikinci yarısı ve 1990'ların ilk yarısında, teşviklerin bölge ve sektör bazında ayrıcalık uygulamasına devam edilmiş, OSB'ler ise ayrıcalıklı uygulamalarla desteklenmiştir.

2000'li yıllardan itibaren ise ülkemizde yaşanan ekonomik gelişmelerle birlikte; 2002/4367 sayılı kararla özel önem taşıyan sektör yatırımları, 2006/10921 sayılı kararla KOBİ teşvik belgesi ve 2009/15199 sayılı kararla da bölgesel ve büyük ölçekli yatırım teşvik belgeleri verilerek yeni teşvik uygulamaları da devreye girmiştir. Son olarak yürürlükte olana 2012/3305 sayılı karar ile 2009 yılındaki yapılan bölge bazlı düzenlemede esas alınan Düzey 2 bölgeleri yerine il bazında düzenlemeye gidilerek 4 bölgeden 6 bölgeye bir sisteme geçilmiştir. Ayrıca, öncelikli yatırımlar, OSB'deki yatırımlar için bir alt bölge desteği, stratejik yatırımlar, proje bazlı yatırımlar ve teknoloji odaklı sanayi hamlesi, ilçe bazlı teşvikler gibi yeni uygulamalar da teşvik sistemine eklenmiştir. Yatırım Teşvik Sistemi 2012 yılından günümüze kadar ihtiyaç olan alanlarda yapılan revizelerle son halini almıştır.

TEŞVİK SİSTEMİ VE KALKINMA AJANSLARI

Kalkınma Ajansı olarak bölgemizde yatırım yapan ve yapacak olan yatırımcıların, devletimizin yatırımcılara sunduğu teşvik, destek ve hibelerden haberdar olması konusunda çalışmalar yürütülmektedir. Bu destek mekanizmalarından biri olan yatırım teşvik sistemi ile ilgili yatırımcıyı bilgilendirme ve yönlendirme görevleri bulunan Kalkınma Ajansları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından görevlendirilmesi halinde, yatırım teşvik belgelerinin yatırım tamamlama ekspertizi ve vizesi işlemlerini yapmaktadır.

Kalkınma Ajanslarının bir diğer görevi de düzenlenen teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımların gerçekleştirmelerini izleyerek gerçekleşme durumlarını altışar aylık dönemler halinde Bakanlığa bildirmektir.

Yatırımlar, yatırım takip formu (Tablo 1, Sayfa 8) vasıtası ile izlenecek olup, firma yetkililerince yıllara göre gerçekleşen toplam yatırım harcaması tutarlarının ilgili kalemlere dağıtılması ve yatırım finansman kısmının da gerçekleştirilen yatırımla ilgili öz kaynak veya yabancı kaynak kullanımının yıllara göre doldurulması ile hazırlanacaktır. Toplam sabit yatırım tutarı ile toplam finansmanın eşit olması gerekmektedir. 2 Temmuz 2018 tarihinden önce alınan teşvik belgeli yatırımlar için doldurulan formlar kaşelenip imzalanarak, ildeki Kalkınma Ajansı'na gönderilmelidir. Böylelikle Kalkınma Ajansları, bölgelerine yapılan yatırımlar, yatırım ilerleme durumu, yatırım süreçleri gibi konularda Yatırım Destek Ofisleri vasıtası ile doğrudan bilgi sahibi olmaktadır. Ancak 2 Temmuz 2018 tarihinden sonra alınan teşvik belgeli yatırımlar için yatırım takip formu dâhil tüm müracaatlar Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen E-TUYS adlı web tabanlı uygulama aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. <https://etuys.sanayi.gov.tr/ebelge/>

Kendilerine verilen görev ve yetkiler neticesinde Kalkınma Ajansları bünyesindeki Yatırım Destek Ofislerinin yatırım süreçlerindeki etkinliği ve işlerliği artmıştır. Yatırım Destek Ofisleri illerindeki yatırımları yakından takip ederek yatırım süreci ve yatırım ortamının sorunları hakkında daha fazla bilgi sahibi olmuşlardır.

TABLO 1: YATIRIM TAKİP FORMU

Yatırımcının Adı / Unvanı : AAA LTD. ŞTİ.
Teşvik Belgesi Tarihi/No :999999 / 04.04.2016

ÖRNEKTİR

YATIRIM HARCAMALARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI (TL)				
YATIRIM TUTARI	2016 Yılı	2017 Yılı	2018 Yılı	Toplam Harcama
1. Arazi – arsa	2.546.544			2.546.544
2. Bina inşaat	1.234.567	321.654		1.556.221
3. Makine ve teçhizat	1.654.561	441.671	1.020.877	3.117.109
3.1. İthal		120.125	564.223	684.348
3.2. Yerli	1.654.561	321.546	456.654	2.432.761
4. Diğer yatırım harcamaları	5.500	6.182	4.362	16.044
4.1. Etüd ve proje	2.000			2.000
4.2. Yardımcı makine ve teçhizat	3.500	3.650		7.150
4.3. İthalat ve gümrükleme				0
4.4. Taşıma ve sigorta		2.532	4.362	6.894
4.5. Montaj				0
4.6. Diğer				0
TOPLAM SABİT YATIRIM TUTARI	5.441.172	769.507	1.025.239	7.235.918
YATIRIM FİNANSMANININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI (TL)				
YATIRIMIN FİNANSMANI	2016 Yılı	2017 Yılı	2018 Yılı	Toplam Finansman
1. Öz Kaynaklar (%100)	441.172	769.507	1.025.239	2.235.918
2. Yabancı Kaynaklar (%.....)	5.000.000	0	0	5.000.000
2.1. İç kredi	5.000.000			5.000.000
2.2. Dış kredi				0
2.3. Döviz / Döviz Endeksli Kredi				0
TOPLAM FİNANSMAN	5.441.172	769.507	1.025.239	7.235.918

...../...../20...

Kaşe ve yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili imza

1.BÖLÜM: TEŞVİK SİSTEMİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

TEŞVİK NEDİR?

“Teşvik” kavramı, belirli ekonomik ve sosyal faaliyetlerin diğerlerine oranla daha fazla ve hızlı gelişmesini sağlamak amacıyla, kamu tarafından çeşitli yöntemlerle verilen maddi veya manevi destek, yardım ve özendirme olarak tanımlanmaktadır.

TEŞVİK SİSTEMİN AMAÇLARI NELERDİR?

Teşvik sistemin amaçları kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda;

- Tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesine,
- Üretim ve istihdamın artırılmasına,
- Uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve stratejik yatırımların özendirilmesine,
- Uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına,
- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına,
- Kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine,
- Cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin üretiminin artırılmasına,
- Teknolojik dönüşümü sağlayacak yüksek ve orta-yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesine,

ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

TEŞVİK SİSTEMİ İLE İLGİLİ MEVZUAT NEDİR?

- 19/06/2012 tarih ve 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” ve Ekleri <https://www.sanayi.gov.tr/assets/pdf/mevzuat/YatirimlardaDevletYardimlariHakkindaKarar7.pdf>
- 20/06/2012 tarih 2012/1 sayılı, ilgili kararın uygulama usullerinin yer aldığı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ” ve Ekleri <https://www.sanayi.gov.tr/assets/pdf/mevzuat/YatirimlardaDevletYardimlariHakkindaKararinUygulanmasinalliskinTebliğ5.pdf>

Teşvik Sistemi ile ilgili tüm mevzuata Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı internet sitesinden ulaşılabilir.

<https://www.sanayi.gov.tr/mevzuat>

Ayrıca yatırım teşvik sistemi hakkında detaylı için:

<https://www.sanayi.gov.tr/destek-ve-tesvikler/yatirim-tesvik-sistemleri>

- “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” ve Ekleri için bugüne kadar 34 değişiklik yapılmış olup son değişiklik 29.08.2024 tarih ve 32647 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 28.08.2024 tarih ve 8860 sayılı Karar ile yürürlüğe girmiştir.
- “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ” ve Ekleri için bugüne kadar 18 değişiklik yapılmış olup son değişiklik 25.09.2024 tarih ve 32673 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2024/3 sayılı Tebliğ ile yürürlüğe girmiştir.

YATIRIM TEŞVİK BELGESİ NEDİR?

Teşvik belgesi, yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde, üzerinde kayıtlı destek unsurlarından yararlanma imkânı sağlayan bir evrak olup teşvik sistemi ile ilgili kararın amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilecek olan tüm yatırımlar için düzenlenmektedir.

Yatırım teşvik belgesi yatırımın yapılacağına dair bir taahhüt olup bunun karşılığında da söz konusu yatırımın faydalanabileceği destek unsurlarını belirtir.

Yatırım Teşvik Belgesine sahip olunması, işletmeye nakit sağlanması olarak düşünülmemelidir. Fakat işletmelerin kasalarından büyük miktarlarda para çıkmasını engelleyen bir belge olarak kabul edilebilir.

Teşvik belgesinin düzenlenmiş olması, teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla ilgili olarak mevzuat gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi belgelerin verilmesi gerekliliğine mesnet teşkil etmeyeceği gibi söz konusu belgelerin temin edilmesi gerekliliğini de ortadan kaldırmaz.

TANIMLAR

Yatırım Cinsleri: Teşvik sisteminde 5 çeşit yatırım cinsi tanımlanmıştır. Tanımları aşağıdaki gibidir.

- 1- Komple yeni yatırım:** Mal ve hizmet üretimine yönelik olarak ana makine ve teçhizat ile yardımcı tesisleri içeren, gerektiğinde arazi-arsa ve bina-inşaat harcamalarını da ihtiva eden, yatırımın yapılacağı yerde aynı üretim konusunda mevcut tesisi veya mevcut tesisi ile altyapı bütünlüğü bulunmayan yatırımlardır.
- 2- Modernizasyon:** Mevcut tesislerin üretim hatlarında teknik ve/veya ekonomik ömrünü tamamlamış makine ve teçhizata uygun parçaların eklenmesini veya mevcut makine ve teçhizatın yenileri ile değiştirilmesini, tesiste eksik kalmış bölümlerin tamamlanmasını, nihai ürünün doğrudan kalitesinin yükseltilmesini veya modelinin değiştirilmesini içeren yatırımlardır.
- 3- Tevsi:** Mevcut bir yatırıma üretim hattı veya makine ve teçhizat ilavesiyle kapasitenin artırılmasına yönelik olan ve mevcut tesis ile alt yapı müşterekliği oluşturarak bir bütün teşkil eden yatırımlardır.
- 4- Entegrasyon:** Mal ve hizmet üreten tesislerin mevcut üretim hatlarında elde edilen nihai ürüne bütünleyici nitelikte ara malı verecek ve/veya üretilmekte olan nihai ürünü ara malı olarak kullanabilecek şekilde, mevcut tesise ileri ve/veya geriye doğru entegre olan, yatırımın konusu ve projenin özelliği dikkate alınarak kaideten aynı il sınırları içinde veya aynı yerde ve aynı tesis bünyesinde olan yatırımlardır.
- 5- Ürün çeşitlendirme:** Mevcut tesisler ile altyapı müşterekliği olan, aynı işletmede mevcut makine ve teçhizata yapılacak ilave yatırımla farklı bir nihai ürün elde edilmesine yönelik yatırımlardır.

AR-GE yatırımı: Yeni bir ürün geliştirilmesi, ürün kalite ve standardının yükseltilmesi, maliyet düşürücü ve standart yükseltici yeni bir teknolojinin ülke şartlarına uyumunun sağlanması amacıyla bilimsel esaslara uygun olarak yapılan ve her aşaması belirlenmiş araştırma ve geliştirme çalışmaları için gerçekleştirilecek yatırımlardır.

Çevre yatırımı: TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsünün vereceği proje onayında en az yüzde onbeş oranında su tasarrufu veya emisyon/atık azalımı sağlanabileceği tevsik edilen yatırımlardır.

Sabit yatırım tutarı: Arazi-arsa, bina-inşaat, makine ve teçhizat ile diğer yatırım harcaması kalemlerinin toplamıdır.

Yatırıma Katkı Oranı: Yatırımın ilgili destekten faydalanacağı toplam miktarın sabit yatırım tutarına oranıdır.

Yerel birimler: Kalkınma Ajansları, sanayi odaları ve Bakanlıkça görevlendirilecek diğer odalardır.

Rehber içerisinde geçen “Karar” ifadesi ile 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”; “Tebliğ” ifadesi ile de 2012/1 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ” kastedilmektedir.

KİMLER TEŞVİK BELGESİ ALABİLİR?

- Gerçek kişiler,
- Adi ortaklıklar, sermaye şirketleri,
- Kooperatifler ve birlikler,
- İş ortaklıkları,
- Kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları %50'yi geçen kurum ve kuruluşlar)
- Kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları,
- Dernekler ve vakıflar
- Yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri

Kuruluş süreci tamamlanmamış tüzel kişiler adına yapılacak teşvik belgesi müracaatları değerlendirmeye alınmaz.

TEŞVİK BELGESİ İÇİN NEREYE MÜRACAAT EDİLİR?

Teşvik belgesi ile ilgili her türlü iş ve işlem için kullanıcılar tarafından E-TUYS aracılığıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na müracaat edilir. 2 Temmuz 2018 tarihinden itibaren yeni yatırım teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin tüm müracaatlar Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen E-TUYS adlı web tabanlı uygulama aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Yalnızca nitelikli elektronik sertifika sahibi olan ve yetkilendirme başvurusu talebi Bakanlıkça onaylanmış kişiler E-TUYS aracılığıyla yatırım teşvik işlemlerini yürütmek üzere sisteme erişebilmektedir. Bu nedenle, yatırımcıların ilk etapta yetkilendirme işlemini gerçekleştirmek üzere Bakanlığa müracaat etmeleri gerekmektedir.

Yetkilendirme talepleri Bakanlığa kayıtlı elektronik posta (KEP) yolu ile yapılmakta olup yetkilendirme talebinin Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından sonuçlandırılmasının akabinde E-TUYS üzerinden işlem yapmaya yetkili kişiler tarafından sisteme giriş yapıp, işlemler başlatılabilir.

TABLO 2: E-TUYS ÜZERİNDEN YATIRIM TEŞVİK BELGESİ NASIL ALINIR?

1-YETKİLENDİRME

Kullanıcı yetkilendirmesi başvuru evraklarının kayıtlı elektronik posta (KEP) yoluyla Bakanlığa iletilmesi

2-YETKİLENDİRME TEYİT E-POSTASI

Kullanıcının başvuru evrakında yer alan e-posta adresine yetkilendirmenin gerçekleştiğine dair teyit e-postası ulaşması

3-KULLANICININ YATIRIMCI BİLGİLERİNİ GÜNCELLEMESİ

Yetkilendirilen kullanıcının yatırımcı bilgilerini E-TUYS üzerinden Yatırımcı Bilgileri Kılavuzundaki adımları izleyerek güncellemesi ve Bakanlık onayına sunması

4-YATIRIMCI BİLGİLERİNİN ONAYLANMASI

Bakanlıkça yatırımcı bilgilerinde yapılan güncelleme onaylanması

5-E-TUYS ÜZERİNDEN TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATI

Yeni teşvik belgesi müracaatının yetkilendirilmiş kullanıcı tarafından E-TUYS üzerinden Teşvik Belgesi Kılavuzundaki adımları izleyerek gerçekleştirilmesi ve Bakanlık onayına sunulması

HANGİ HARCAMALAR TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDADIR?

Aşağıda belirtilen harcama kalemleri teşvik belgesinin kapsamındadır. Bu harcamaların toplamı, sabit yatırım tutarını oluşturur.

MAKİNE VE TEÇHİZAT <ul style="list-style-type: none">İthal Makine ve TeçhizatYerli Makine ve Teçhizat	ARAZİ-ARSA <ul style="list-style-type: none">Arazi – Arsa
BİNA-İNŞAAT <ul style="list-style-type: none">Ana bina ve tesisleriİdare binalarıDiğer bina-inşaat harcamalar	DiĞER HARCAMALAR <ul style="list-style-type: none">Etüd – projeYardımcı makine ve teçhizatİthalat ve gümrüklemeTaşıma ve sigortaMontajDiğer

HANGİ HARCAMALAR TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA DEĞİLDİR?

- Müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları,
- Ham madde, ara malı ve işletme malzemesi(Kararın 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilenler hariç)
- Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,
- Karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları (sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar, trafiğe çıkamayacak nitelikte olup apron veya limanda kullanılan araçlar ve madencilik ve hazır beton yatırımlarında kullanılan araçlar ile Kararın 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen araçlar hariç),
- Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar dışındaki diğer yatırımlar için uçak ve helikopter,
- Porselenden, seramikten ve camdan mamul sofa ve mutfak eşyası,
- Güneş enerjisine dayalı elektrik üretimi yatırımları kapsamında yurt dışından temin edilecek güneş paneli ve güneş paneli taşıyıcı konstrüksiyon sistemleri ile, 28/2/2025 tarihinden önce 23 üncü maddenin dokuzuncu fıkrasında belirtilen usule uygun tamamlama vizesi müracaatında bulunulacak teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlar için olanlar hariç olmak üzere üretim süreci ingot dilimleme aşamasından veya öncesindeki bir aşamadan başlayarak yurt içinde üretilmiş güneş hücreleri kullanılmadan üretilen güneş panelleri,
- Lisanssız faaliyet kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi yatırımları kapsamında yurt dışında üretilen kanat ve kuleler,
- Lisanssız faaliyet kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi yatırımları kapsamında yurt dışında üretilen jeneratörler ile jeneratörü yurt dışında üretilerek temin edilen naseller.

Not: Teşvik belgelerine ait ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerinde inşaat malzemelerine yer verilmez. Ayrıca burada belirtilenler dışında, teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyecek harcamalar sektörel özellikler dikkate alınarak proje bazında belirlenir.

MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER HANGİLERİDİR?

Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için kullanıcılar tarafından E-TUYS uygulamasında yer alan tanımlı alanların doldurulması ve aşağıda belirtilen belgelerin E-TUYS üzerinden elektronik ortamda yüklenmesi gerekir.

- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak müracaatlar hariç olmak üzere, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve/veya taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına ve yapılandırmanın bozulmadığına dair Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili birimlerinden alınacak yazı veya Kurumun elektronik bilgi iletişim ortamından alınacak barkodlu çıktı.
- 25/11/2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümlerine göre “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı” veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı” şartı aranması gereken yatırım konuları için Çevre ve Şehircilik Bakanlığından alınan Karar ve/veya Karara ilişkin yazı.
- Teşvik belgesi talebinde bulunulmadan önce yatırımın karakteristiğine bağlı olarak ilgili mevzuatı gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gereken ve sayfa 15’de belirtilen bilgi ve belgeler.
- Stratejik yatırımlar için ayrıca, yatırım konusu ile ilgili olarak sektörel, mali ve teknik analizlerin yanında 10 uncu maddede belirtilen kriterlerin her birinin yerine getirildiğini tevsik eden bilgi, belge, hesap ve tabloları içeren fizibilite raporu.
- Yatırımın sektörüne, büyüklüğüne veya teşvik uygulamalarına bağlı olarak Genel Müdürlükçe talep edilebilecek diğer bilgi ve belgeler.
- 1 Ocak 2022 itibari ile başlanan uygulama kapsamında teşvik belgesi ücretlerinin ödendiğine dair belgeler. Ayrıca söz konusu teşvik belgeleri kapsamında yapılan revizeler için revize başına 1500 TL ödenecektir.

Teşvik Belgesi Başvuru Ücretleri:

- 5 milyon TL’ye kadar olan yatırımlar için 6.000 TL
- 5-25 milyon TL arası yatırımlar için 15.000 TL
- 25 milyon TL’den büyük yatırımlar için 29.000 TL

Teşvik belgesi ile ilgili iş ve işlemler için kullanıcılar tarafından e-imza uygulaması çerçevesinde E-TUYS üzerinden yüklenen evrakların Bakanlığa ayrıca ibrazı aranmaz. Kullanıcılar tarafından e-imza uygulaması kapsamında E-TUYS’a yüklenen her türlü belge ve/veya evrakın eksiksiz bir şekilde muhafaza yükümlülüğü ve denetime karşı sorumluluğu, müracaat tarihinden itibaren 10 yıl boyunca yatırımcıya aittir.

YATIRIMIN KARAKTERİSTİĞİNE BAĞLI OLARAK TEŞVİK BELGESİ TALEBİNDE BULUNULMADAN ÖNCE İLGİLİ MEVZUATI GEREĞİ DİĞER KAMU KURUM VE KURULUŞLARINDAN ALINMASI GEREKEN BİLGİ VE BELGELER

1. Madencilik ve enerji yatırımlarında;

a) 3213 sayılı Maden Kanununa tabii istihraç ve istihracı da ihtiva eden entegrasyon yatırımlarında, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından bizzat yatırımcı adına düzenlenmiş İşletme Ruhsatı ve İşletme İzninin tasdikli suretleri,

b) 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan 1(a) grubu madenlerden İl Özel İdareleri tarafından ruhsatlandırılanlarda İşletme Ruhsatı tasdikli sureti,

c) Elektrik Piyasası Yönetmeliğine tabii elektrik enerjisi üretimi, iletimi ve dağıtımına yönelik yatırımlarda, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yatırımcı adına düzenlenen lisansın/ön lisansın tasdikli sureti,

ç) Lisanssız elektrik üretimi yapacak tesislerle ilgili olarak, yetkili kurumdan alınacak proje onay yazısı,

d) Jeotermal sondaj ve üretim yatırımlarında İşletme Ruhsatı, petrol ve doğalgaz sondaj ve üretim yatırımlarında ise ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşlarının mevzuatında yer alan nihai izin ve/veya ruhsatlar,

e) Rödovanslı madencilik yatırımlarında sözleşme/anlaşma yapılan kamu kurumu veya iştirakinden alınacak yazı.

2. Rafineri yatırımlarında; Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'ndan alınacak lisansın tasdikli sureti.

3. Harp araç ve gereçleri ile silah, mühimmat ve patlayıcı madde üretimi yatırımlarında; Milli Savunma Bakanlığında alınacak tesis kuruluş izni.

4. Av malzemeleri, nişan tabancası, av bıçakları ve tekel dışı bırakılan patlayıcı maddeleri ve benzerlerinin imali yatırımlarında; İçişleri Bakanlığı'ndan alınacak kuruluş izni.

5. Ses ve gaz fişeği atabilen silahların üretimi yatırımlarında; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında kuruluş ve ön izin belgesi tasdikli sureti.

6. Atıkların bertaraf edilmesine yönelik yatırımlarda; Çevre ve Şehircilik Bakanlığında bertaraf konusunda düzenlenmiş "çevre lisansı" ya da "çevre izin ve lisansı" tasdikli sureti ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bertaraf konusunda geçici faaliyet belgesi verildiğine dair yazısı (komple yeni yatırımlarda bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır),

7. Atıkların geri kazanımına yönelik yatırımlarda; Çevre ve Şehircilik Bakanlığında geri kazanım konusunda düzenlenmiş "çevre lisansı" ya da "çevre izin ve lisansı" tasdikli sureti ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bertaraf konusunda geçici faaliyet belgesi verildiğine dair yazısı (komple yeni yatırımlarda bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır),

8. Alkollü içecekler ve tütün mamulleri yatırımlarında, Tarım ve Orman Bakanlığında alınmış olan tesis kurma izin belgesi tasdikli sureti

9. Pancar veya kamış işleyerek şeker üretimi konularında yapılacak komple yeni veya tevsi yatırımları için; Tarım ve Orman Bakanlığında alınmış tesis kurma izin yazısının tasdikli sureti

10. Sağlık yatırımlarında; Ön izin alınması zorunlu sağlık yatırımlarında Sağlık Bakanlığında alınan ön izin yazısının onaylı örneği; kamu-özel ortaklığı modeline göre yapılacak yatırımlarda uygulama sözleşmesi.

11. **Turizm yatırımlarında;** Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenecek Turizm Yatırımı, Turizm İşletmesi ve/veya Kısmi Turizm İşletmesi Belgesinin tasdikli sureti.
12. **İskele, rıhtım, balıkçı barınağı ve liman yatırımlarında;** Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nün uygulama projesine ilişkin onay yazısı (Yat limanı yatırımlarında ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenecek Turizm Yatırımı, Turizm İşletmesi ve/veya Kısmi Turizm İşletmesi Belgesinin tasdikli sureti aranır).
13. **Havalimanlarında yapılacak komple yeni yer hizmetleri yatırımında;** Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden ön izin alındığına dair yazının tasdikli sureti (diğer yatırım cinslerinde Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünce düzenlenmiş çalışma ruhsatı aranır).
14. **Demiryolu ulaştırması yatırımlarında;** Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından alınacak yetki belgesi sureti (Komple yeni yatırımlarda bu belgeler tamamlama vizesi aşamasında aranır).
15. **Yap-İşlet veya Yap-İşlet-Devret modeli ile gerçekleştirilecek yatırımlarda;** İlgili Bakanlık, kurum veya kuruluş ile yapılan uygulama sözleşmesinin örneği.
16. **Kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler tarafından yapılacak yatırımlarda;** KDV mükellefiyeti olduğuna dair ilgili vergi dairesinden alınacak belge.
17. **Kültür yatırımlarında;** Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenecek Kültür Belgesinin tasdikli sureti. (Komple yeni yatırımlarda Kültür Yatırım Belgesi aranacak olup, tamamlama vizesi aşamasında da Kültür Girişim Belgesi aranır)
18. **Lojistik hizmetleri yatırımlarında;** Lojistik yatırımlarında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca düzenlenmiş L2 belgesinin tasdikli sureti (komple yeni yatırımlarda bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır).
19. **Kablo ve uydu yayıncılığı yatırımlarında;** Komple yeni yatırımlarda, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'ndan (RTÜK) alınacak lisans ve yayın izni işlemlerinin başlatıldığına dair yazı (Tamamlama vizesi aşamasında RTÜK'ten alınmış lisans ve yayın izni verildiğine dair yazı ayrıca aranacaktır). Diğer yatırım cinslerinde ise RTÜK'ten alınacak lisans ve yayın izni olduğuna dair yazı.
20. **Karasal yayıncılık yatırımlarında;** Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan alınacak yasal süresi zarfında lisans başvurusunda bulunulduğuna dair yazı ile aynı Kuruldan alınacak 6112 sayılı Kanun kapsamında yayın yapılmasına dair izin yazısı.
21. **İmalat sanayi yatırımlarında;** Komple yeni yatırım dışındaki yatırım cinsleri için, oda veya noter onaylı geçerli kapasite raporu.
22. **4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamına giren depolama tesisi yatırımlarında;** Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan alınacak lisansın onaylı sureti (komple yeni yatırımlarda bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır).
23. **Lisanslı depoculuk yatırımlarında;** Ticaret Bakanlığınca düzenlenmiş lisansın tasdikli sureti (komple yeni yatırımlarda Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca kuruluş izni verildiğine dair yazı aranır. Lisans ise tamamlama vizesi aşamasında aranır).
24. **Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı yatırımlarında;** Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nden alınan izin yazısının tasdikli sureti.

TEŞVİK EDİLMEMEYEN YATIRIM KONULARI NELERDİR?

A. TARIM VE TARIMSAL SANAYİ

- 1- Un (modernizasyon cinsindeki yatırımlar hariç), irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi, entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi ve 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölge illerinin organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek komple yeni yatırım cinsindeki yem üretimi hariç), mısır nişastası ve nişasta bazlı şeker (nişasta sütünden, münhasıran kristal fruktoz üretimine yönelik yatırımlar hariç)
- 2- Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek).
- 3- Küp şeker.
- 4- 5 dekarın altındaki seracılık yatırımları ve tamamen yapay ışık ile fotosentez sağlanan ve üretimin yapıldığı katmanların toplam alanı 1000 m² altındaki kent tarımı kapsamında kontrollü dikey tarım/sera yatırımları.
- 5- Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları ve tamamen yapay ışık ile fotosentez sağlanan ve üretimin yapıldığı katmanların toplam alanı 1000 m² ve üstündeki kent tarımı kapsamında kontrollü dikey tarım/sera yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği, entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde kâğıt hamuru üretimine yönelik asgari yüz hektar alanındaki plantasyon yatırımları hariç).
- 6- Bölgesel uygulamalar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları.
- 7- 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.
- 8- Tütün Ürünleri İmalatı

B. İMALAT, ENERJİ VE MADENCİLİK YATIRIMLARI

- 1- Tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar.
- 2- Kütlü pamuk işleme yatırımları (İğdır ilinde gerçekleştirilecek asgari 30.000 ton/yıl kapasiteli kütlü pamuk işleme yatırımları hariç).
- 3- 15 milyon TL altındaki modernizasyon yatırım cinsi dışında kalan kısa elyaf iplikçiliği (İstanbul ili dışındaki illerde gerçekleştirilecek kenevir, keten, jüt vb. kabuk liflerin elyaf haline getirilmesi yatırımı ile entegre iplik yatırımları hariç) yatırımları.
- 4- Doğalgaza dayalı elektrik üretimi yatırımları (19/6/2012 tarihinden önce Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisansı alınmış olan komple yeni ve tevsi yatırımlar ile özgül yakıt tüketimini asgari %15 oranında azaltmaya yönelik modernizasyon cinslerindeki yatırımlar hariç)
- 5- Rödovals sözleşmesine istinaden gerçekleştirilecek madencilik yatırımları (Kamu kurum ve kuruluşları veya bunların doğrudan iştirakleri ile yapılan anlaşmalara istinaden kamuya ait maden sahalarında yapılan madencilik yatırımları bu kapsamda değerlendirilmez).
- 6- Karar Ek-5'de yer alan demir çelik ürünlerinin üretimine yönelik yatırımlar (Ancak, bu üretim konularında aşağıdaki kriterleri birlikte sağlayan işletmeler sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir.
 - a) Ortaklık yapısındaki bir veya birden fazla tüzel kişinin veya kamu kurum ve kuruluşunun hisseleri toplamının %25 veya daha fazla olmaması.
 - b) Başka bir işletmenin sermayesinin %25 veya daha fazlasına sahip olmaması.
 - c) Çalışan sayısı yıllık 250 kişiden az olması.
 - ç) Yıllık net satış hasılatı 50 milyon Avro veya mali bilançosu değeri 43 milyon Avro karşılığı Türk Lirasını aşmaması.(Bu kriterler, 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden düzenlenen belgelere de uygulanabilir).
- 7- Sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar (Ancak, söz konusu modernizasyon yatırımları ile 7 nci maddede belirtilen kriterleri birlikte sağlayan işletmelerin sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik yatırımları sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir).
- 8- Güneş enerjisinden elektrik üretimi yatırımlarında; modernizasyon niteliğindeki yatırımlar, 240 KW altı kapasitedeki (çatı dâhil) yatırımlar.
- 9- Doğal asfalt, bitüm, petrol bitümü, mineral katran veya zift esaslı, bitümlü karışımlar üretimine yönelik yatırımlar.

C. HİZMETLER SEKTÖRÜ

- 1- Okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim ile hava araçlarının kullanım, tamir ve bakımına yönelik eğitim yatırımları dışında kalan eğitim yatırımları.
- 2- Poliklinik, muayenehane ve müşterek muayenehane yatırımları.
- 3- Turizm yatırım/işletme belgeli oteller, butik oteller, tatil köyleri, özel konaklama tesisleri ve dağ/yayla evleri dışında kalan turizm konaklama tesisleri.
- 4- Ülke genelinde yayım yapan günlük gazete basım hizmetleri, televizyon/radyo yayıncılığı ve baskı, basım, matbaa ve ambalaj yatırımları dışındaki basın ve yayın yatırımları.
- 5- Sinema salonu yatırımları.
- 6- Müteahhitlik hizmetleri ve konut üretimine yönelik yatırımlar.
- 7- Yolcu ve yük taşımacılığına yönelik otobüs ile çekici ve treyler yatırımları (Belediyelerin yapacakları yatırımlar hariç).
- 8- Hipermarket, ticaret merkezi, alışveriş merkezi ve otopark yatırımları dâhil toptan ve perakende ticarete yönelik yatırımlar.
- 9- Kara taşıtları bakım, onarım ve servis istasyonu yatırımları.
- 10- Petrol ürünleri (LPG dâhil) dağıtım yatırımları, akaryakıt istasyonu yatırımları.
- 11- Karayolları dinlenme tesisi yatırımları, mola noktaları.
- 12- Lokanta, kafeterya, eğlence yeri, günübirlik tesis (Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak turizm yatırım belgeli günübirlik tesisler hariç), termal kür tesisi ve yüzme havuzu yatırımları.
- 13- Yat ithali yatırımları.
- 14- Taşıt kiralama yatırımları.
- 15- Halı yıkama yatırımları.
- 16- Gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri (Yazılım, AR-GE faaliyetleri, veri tabanı faaliyetleri, veri işleme, teknik test ve analiz faaliyetleri, ambalajlama faaliyetleri ile gösteri, sergi ve kongre faaliyetleri hariç).
- 17- Finansal kiralama faaliyetleri hariç olmak üzere mali aracı kuruluşların yatırımları.
- 18- Kapalı alanı 500 m²'nin altında olan soğuk hava deposu yatırımları.
- 19- Komple yeni ve tevsi niteliğindeki tersane yatırımları.

TEŞVİKİ BELİRLİ ŞARTLARA BAĞLI YATIRIM KONULARI NELERDİR?

A. TARIM VE TARIMSAL SANAYİ

- 1- Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş.
- 2- Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş.
- 3- Damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem.
- 4- Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem.
- 5- Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dâhil) 1.000 küçükbaş/dönem şartı aranır.

B. İMALAT SANAYİ

- 1- Hazır beton yatırımlarında asgari 100 m³/saat ve üzerindeki komple yeni yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenebilir.
- 2- Fotovoltaik güneş paneli üretimi yatırımları, üretim süreci ingot dilimleme aşamasından veya öncesindeki bir aşamadan başlayarak üretilen güneş hücresi ile entegre olması halinde ve hücre üretim kapasitesini aşmamak kaydıyla desteklenebilir.

C. HİZMETLER SEKTÖRÜ

- 1- Bir veya birkaç yerde gümrükleme ve sigortacılık hizmetlerinin de sunulduğu antrepo, elleçleme-paketleme ve otomasyon hizmetlerini birlikte içeren, asgari toplam kapalı alanı 5.000 m² olan entegre lojistik yatırımları için teşvik belgesi düzenlenebilir. Karayolu taşımacılığı yatırımları için Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında alınmış L2 belgesinin yatırım süresi sonuna kadar ibraz edilmesi gerekir. Söz konusu teşvik belgeleri kapsamına yük taşımacılığına yönelik araçlar dâhil edilmez.
- 2- Boru hattıyla taşımacılık, petrol ve doğalgaz ürünleri, dolun ve depolama tesisi yatırımlarında dağıtım araçları ve tüpler hariç olmak üzere, sadece sabit tesise yönelik harcamalar için teşvik belgesi düzenlenebilir.
- 3- Kültür yatırımları için, Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak kültür belgesine istinaden teşvik belgesi düzenlenebilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.
- 4-Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak turizm belgesini haiz eğlence merkezi ve temalı tesis gibi konaklama içermeyen turizm yatırımları teşvik belgesine bağlanabilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.
- 5-Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak Kültür veya Turizm Belgesini haiz fuar, kongre, sergi ve gösteri merkezi yatırımları için teşvik belgesi düzenlenebilir. Fuar ve sergi merkezlerinde, otopark hariç asgari kapalı alanın 5000 m², kongre merkezlerinde asgari koltuk sayısının 1000, gösteri merkezlerinde ise asgari koltuk sayısının 2500 olması şartı aranır.
- 6- Spor tesisi yatırımlarında asgari 15 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.
- 7- Havaalanı yer hizmeti yatırımlarında teşvik belgesi kapsamına trafiğe çıkmayan ve sadece apronda kullanılan motorlu taşıtlar dâhil edilebilir. Binek otomobilleri proje kapsamına dâhil edilmez.
- 8- Havayolu işletmeciliği ve kargo taşımacılığı yatırımlarında temin edilecek uçaklarda birim başına asgari kapasitenin 50 koltuk, kargo uçaklarında ise asgari kargo kapasitesinin 30.000 kg olması şartı aranır. Faaliyet konusu bizatihi havayolu işletmeciliği ve/veya kargo taşımacılığı olan yatırımlar dışında genel amaçlı ve hava taksi işletmeciliği amaçlı yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenmez.
- 9- Uydu, telsiz, kablo vb. iletişim ortamlarından gelen haberleşme, radyo, televizyon ve veri sinyallerini birleştirip tek bir paket halinde nihai tüketiciye iletimini sağlayan hizmet yatırımlarında nihai hizmeti alanlar tarafından kullanılan yatırım malları destek unsurlarından faydalandırılmaz.
- 10-Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idareleri, birlik, kooperatif vb. kuruluşların görev alanlarına yönelik olarak yapacakları yatırımlar proje bazında değerlendirilerek teşvik belgesi düzenlenebilir.
- 11-Sadece vinç hizmetlerine yönelik yatırımlarda her bir vinç için asgari 100 ton kaldırma kapasitesi aranır. 500 ton kaldırma kapasitesinin altında kullanılmış vinç ithaline izin verilmez.
- 12- Çamaşır yıkama ve kurutma yatırımlarında asgari 2 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.
- 13- Yat inşa yatırımlarında teşvik belgesi düzenlenebilmesi için yat boyunun asgari 24 metre olması şartı aranır.

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNDE YER ALAN DESTEK UNSURLARI NELERDİR?

Teşvik Sistemi kapsamında yer alan 9 adet destek unsuru aşağıda tanımlanmıştır.

- Katma Değer Vergisi İstisnası:** Teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.
- Gümrük Vergisi Muafiyeti:** Teşvik belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.
- Vergi İndirimi:** Gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar, indirimli olarak uygulanmasıdır.
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği:** Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır. Teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat aşamasında talep edilmesi halinde vergi indiriminden yararlanılmamak kaydıyla sigorta primi işveren hissesi desteği oranları vergi indirimine ilişkin yatırıma katkı oranlarının yarısı kadar artırılarak uygulanır.
- Gelir Vergisi Stopajı Desteği:** Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için belirlenen gelir vergisi stopajının terkin edilmesidir. 6. Bölgede gerçekleştirilecek ve/veya Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için mevcuttur.
- Sigorta Primi Desteği:** Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır. 6. Bölgede gerçekleştirilecek ve/veya Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için mevcuttur.
- Faiz veya Kar Payı Desteği:** Faiz veya kar payı desteği, teşvik belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli yatırım kredileri için sağlanan bir finansman desteği olup, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.
- Yatırım Yeri Tahsisi:** Teşvik Belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilmesidir.
- Katma Değer Vergisi İadesi:** Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki Stratejik Yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir.

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNDE BÖLGE KAVRAMI NEDİR?

Yatırım Teşvik Sisteminde 6 bölge yer almaktadır. Bölgesel gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla hazırlanan teşvik sisteminde bölgeler, Kalkınma Bakanlığı tarafından Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE) 2011 verileri baz alınarak belirlenmiştir.

TABLO 3: YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARINDA BÖLGE İLLERİ TABLOSU

	2. BÖLGE	3. BÖLGE	4. BÖLGE	5. BÖLGE	6. BÖLGE
Ankara	Aydın	Adana	Afyonkarahisar	Bayburt	Adıyaman
Antalya	Balıkesir	Burdur	Aksaray	Çankırı	Ağrı
Bursa	Bilecik	Düzce	Amasya	Erzurum	Ardahan
Eskişehir	Bolu	Gaziantep	Artvin	Giresun	Batman
İstanbul	Çanakkale *	Karaman	Bartın	Gümüşhane	Bingöl
İzmir	Denizli	Kırkkale	Çorum	Kahramanmaraş	Bitlis
Kocaeli	Edirne	Kütahya	Elazığ	Kilis	Diyarbakır
Muğla	Isparta	Mersin	Erzincan	Niğde	Hakkari
Tekirdağ	Karabük	Samsun	Hatay	Ordu	Iğdır
	Kayseri	Trabzon	Kastamonu	Osmaniye	Kars
	Kirklareli	Rize	Kırşehir	Sinop	Mardin
	Konya	Uşak	Malatya	Tokat	Muş
	Manisa	Zonguldak	Nevşehir	Tunceli	Siirt
	Sakarya		Sivas	Yozgat	Şanlıurfa
	Yalova				Şırnak
					Van
					Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri
9 il	14 il	13 il	14 il	14 il	16 il + Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri

Karar EK-1'den alınmıştır.

**(Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri Hariç)*

Yatırım Teşvik Sisteminde Konya 2. Bölgede yer almaktadır.

2.BÖLÜM: YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNİ OLUŞTURAN ANA BİLEŞENLER NELERDİR?

Yatırım Teşvik Sistemi 3 ana bileşenden oluşmaktadır. Bunlar:

1. Genel Teşvik Sistemi
2. Bölgesel Teşvik Sistemi
3. Stratejik Yatırımları Teşvik Sistemi

1. GENEL TEŞVİK UYGULAMALARI

Temel Özellikler

- Ülke genelinde geçerlidir.
- Desteklenmeyecek yatırım konuları dışında tüm yatırımları kapsar.

Yararlanma Şartları

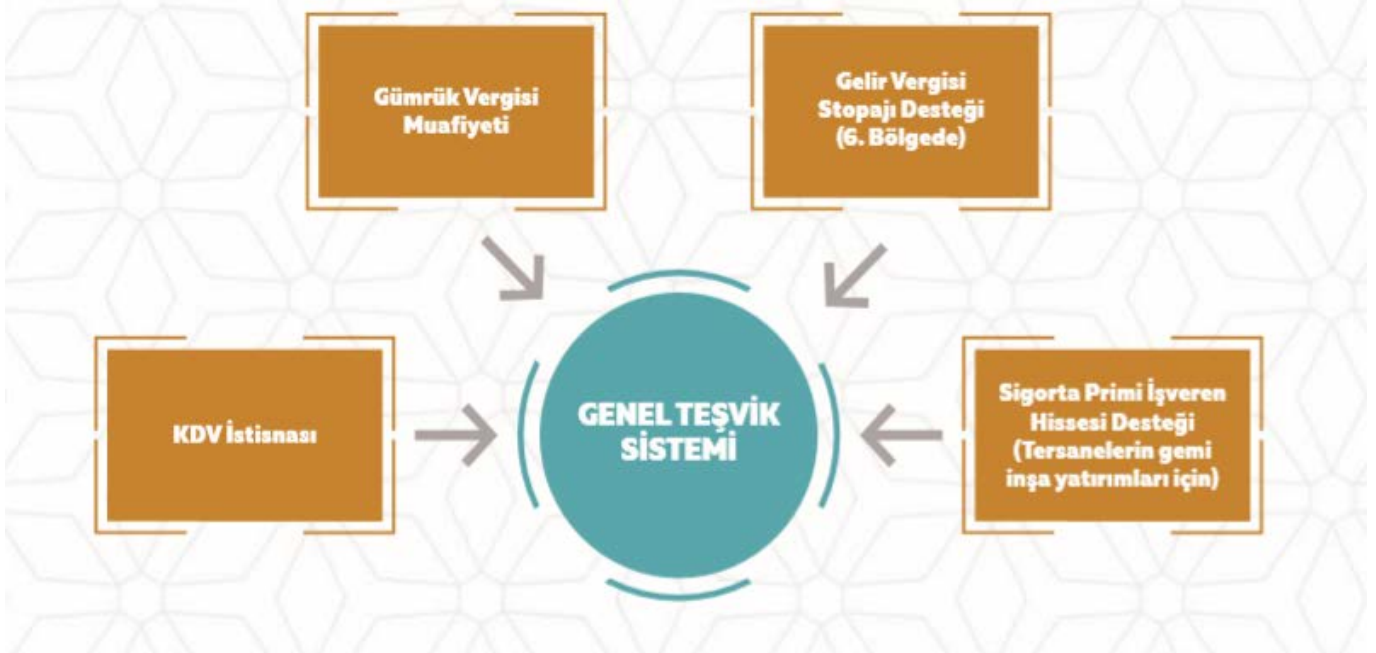
Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının;

- 1.ve 2. bölgelerde (Konya için) 3.000.000 TL,
- 3., 4., 5. ve 6. bölgelerde ise (Karaman için) 1.500.000 TL olması gerekmektedir.

Desteklerden yararlanacak yatırımların, teşviki belirli şarta bağlı yatırım konularından olması halinde asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer belirtilen şartları sağlaması gerekir.

Not: Kamu kurum ve kuruluşları adına genel teşvik uygulamaları kapsamında düzenlenen teşvik belgeleri için asgari sabit yatırım tutarı şartı ve yatırım tamamlama vizesi şartı aranmaz.

Destek Unsurları

2. BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARI

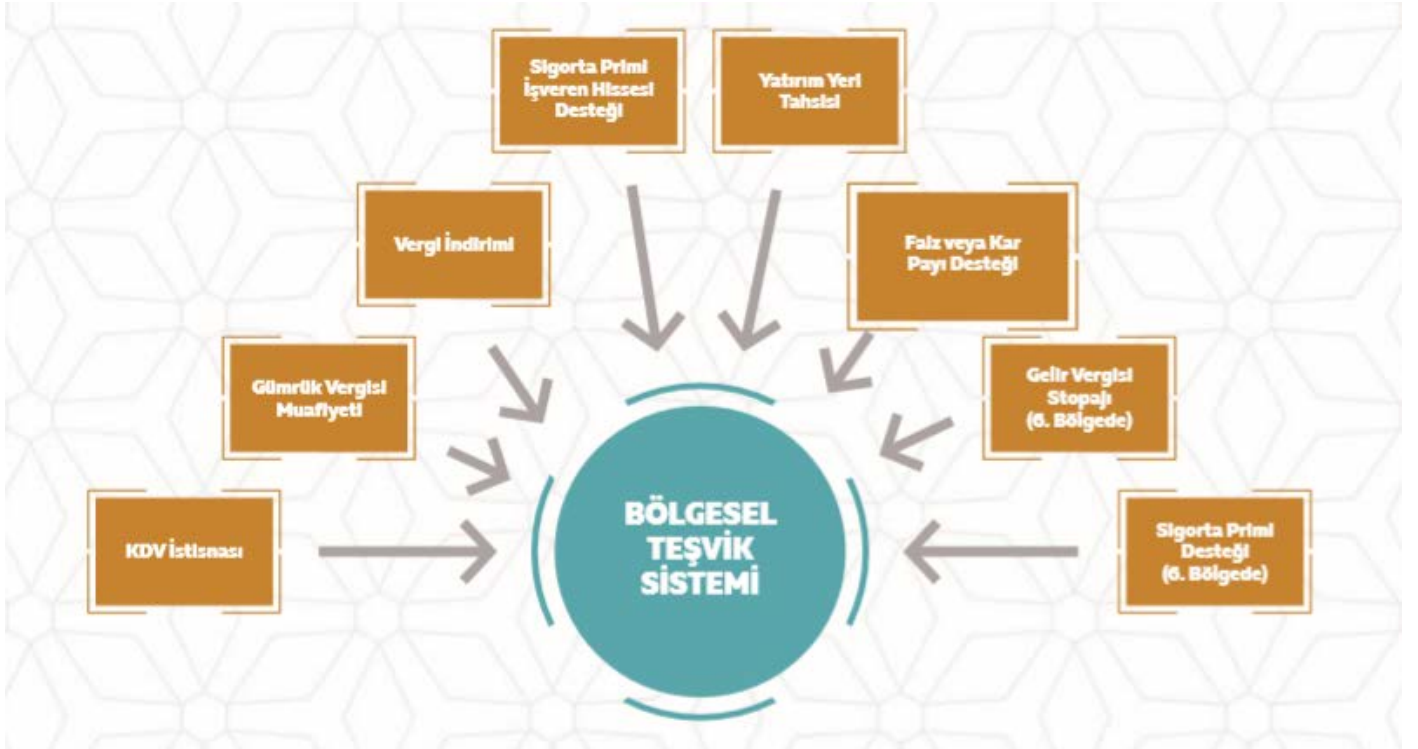
Temel Özellikler

- İller, 2011 SEGE (sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi) verileri baz alınarak altı bölgeye ayrılmıştır.
- Destek unsurları, süreleri ve oranları bölgenin gelişmişlik seviyesine göre farklılık göstermektedir.
- Bölge için belirlenmiş sektörlerle destek verilmektedir.

Yararlanma Şartları

- İller itibariyle belirlenen sektörler, aynı zamanda ilin bulunduğu bölgedeki sektör ve sabit yatırım tutarı şartlarını sağlamaları halinde desteklerden yararlanabilirler.
- Bölgesel desteklerden faydalanabilecek sektörler ve asgari yatırım tutarları ile illerin bölgesel desteklerden yararlanabilecek sektörleri Karar EK-2'de yer almaktadır.

Destek Unsurları

TABLO 4: BÖLGESEL TEŞVİK SİSTEMİ İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI VE ORANLARI

DESTEK UNSURLARI			BÖLGELER					
			1. BÖLGE	2. BÖLGE	3. BÖLGE	4. BÖLGE	5. BÖLGE	6. BÖLGE
KDV İSTİSNASI			√	√	√	√	√	√
GÜMRÜK VERGİSİ MUAFAFIYETİ			√	√	√	√	√	√
YATIRIM YERİ TAHSİSİ			√	√	√	√	√	√
FAİZ VEYA KAR PAYI DESTEĞİ			X	X	TL: 3 puan Döviz: 1 Puan	TL: 4 puan Döviz: 1 Puan	TL: 5 puan Döviz: 2 Puan	TL: 7 puan Döviz: 2 Puan
GELİR VERGİSİ STOPAJI DESTEĞİ			X	X	X	X	X	10 yıl
SİGORTA PRİMİ İŞÇİ HİSSESİ DESTEĞİ			X	X	X	X	X	10 yıl
VERGİ İNDİRİMİ	Yatırıma Katkı Oranı(%)	OSB DIŞI	15	20	25	30	40	50
		OSB İÇİ	20	25	30	40	50	55
	İndirim Oranı (%)	OSB DIŞI	50	55	60	70	80	90
		OSB İÇİ	55	60	70	80	90	95
SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ	Destek Süresi	OSB DIŞI	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB İÇİ	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
	Yatırıma Katkı Oranı(%)*	OSB DIŞI	10	15	20	25	35	Sınır Yok
		OSB İÇİ	15	20	25	35	Sınır Yok	Sınır Yok

Not: İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu: 15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için; Bölgesel ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamında vergi indirim desteğinde uygulanacak yatırıma katkı oranları her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirimi tüm bölgelerde %100 olmak üzere teşvik belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın uygulanır.

İmalat sanayii ile turizme yönelik yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki inşaat işlerine ilişkin mal teslimleri ve hizmet ifaları 31/12/2025 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

*Teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat aşamasında talep edilmesi halinde vergi indiriminden yararlanılmamak kaydıyla sigorta primi işveren hissesi desteği oranları vergi indirimine ilişkin yatırıma katkı oranlarının yarısı kadar artırılarak uygulanır. Buna ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır:

DESTEK UNSURLARI			BÖLGELER					
			1. BÖLGE	2. BÖLGE	3. BÖLGE	4. BÖLGE	5. BÖLGE	6. BÖLGE
VERGİ İNDİRİMDEN VAZGEÇİLMESİ HALİNDE SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ	Yatırıma Katkı Oranı(%)	OSB DIŞI	17,5	25	32,5	40	55	Sınır Yok
		OSB İÇİ	25	32,5	40	55	Sınır Yok	Sınır Yok

Yatırıma Katkı Oranı, söz konusu yatırımın ilgili destekten faydalanacağı toplam miktarın sabit yatırım tutarına oranıdır.

BÖLGESEL TEŞVİK SİSTEMİNDE FARKLI YATIRIM DURUMLARI

Teşvik Sisteminde, Bölgesel Teşvik Sisteminin içinde değerlendirilmesi uygun olup farklı özellikler gösteren yatırım durumları bulunmaktadır.

- A. Öncelikli Yatırım Konuları
- B. Bir alt bölge desteğinden yararlanacak yatırımlar
- C. Orta-Yüksek Teknolojili Yatırım Konuları
- D. İlave Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği (İSPİH)

A.ÖNCELİKLİ YATIRIM KONULARI

Aşağıda belirtilen yatırım konuları 5. bölgede uygulanan bölgesel teşvik sistemi desteklerinden faydalanabilir. Ancak bu yatırımlar, 6.bölgede yer almaları halinde bulunduğu bölge desteklerine tabidir.

Demiryolu, denizyolu veya havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) teknoloji yoğunluk tanımına göre orta yüksek ve yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlere yönelik test merkezi yatırımları.

Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde, Turizm Merkezlerinde veya termal turizm konusunda bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları.

Savunma Sanayii Başkanlığından alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek savunma alanındaki yatırımlar.

Maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları (4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan I. grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek istihraç ve/veya işleme yatırımları hariç)

Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan, kreş ve gündüz bakımevleri, okul öncesi eğitim, ilkökul, ortaokul ve lise eğitim yatırımları ile hava araçlarının kullanım, tamir ve bakımına yönelik eğitim yatırımları.

Bakanlık, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin veya parçaların üretimine yönelik yatırımlar.

Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300 milyon TL tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon TL tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon TL tutarındaki motor aksamları, aktarma organları/aksamları ve otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen geçerli bir maden işletme ruhsatı ve izni kapsamında 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretimi yatırımları.

EK-4'te yer alan "Teşvik Edilmeyecek Yatırımlar" (Sayfa 17) hariç olmak üzere, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının vereceği proje onayına istinaden, yıllık asgari 500 ton eşdeğer petrol (TEP) enerji tüketimi olan mevcut imalat sanayi tesislerinde gerçekleştirilecek, mevcut durumuna göre en az yüzde onbeş oranında enerji tasarrufu sağlayan enerji verimliliğine yönelik yatırımlar.

Atık ısı kaynaklı olarak, bir tesisteki atık ısıdan geri kazanım yolu ile elektrik üretimine yönelik yatırımlar (doğalgaza dayalı elektrik üretim tesisleri hariç).

Asgari 50 Milyon TL tutarındaki, sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) yatırımları ve yer altı doğalgaz depolama yatırımları.

Karbon elyaf üretimine veya karbon elyaf üretimi ile birlikte olmak kaydıyla karbon elyaftan mamul kompozit malzeme üretimine yönelik yatırımlar.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) teknoloji yoğunluk tanımına göre yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar (US-97 Kodu: 2423, 30, 32, 33 ve 353).

Maden Kanununa istinaden düzenlenmiş geçerli Arama Ruhsatı veya Sertifikasına sahip yatırımcıların ruhsatlı sahalarında yapacağı maden arama yatırımları.

Yenilenebilir enerji üretimine yönelik türbin ve jeneratör imalatı ile rüzgar enerjisi üretiminde kullanılan kanat imalatı yatırımları.

Direk soğutmalı slab döküm ve sıcak haddeleme yöntemi ile alüminyum yassı üretimine yönelik entegre yatırımlar.

Lisanslı depoculuk yatırımları

Nükleer enerji santrali yatırımları

Araştırma ve referans laboratuvarı, tüketici güvenliği ve enfeksiyon hastalıkları referans laboratuvarı, ilaç ve tıbbi cihaz analiz ve kontrol laboratuvarı ile deney hayvanları üretim test ve araştırma merkezi birimlerinin yer aldığı laboratuvar kompleksi yatırımları.

Asgari 5 milyon TL tutarındaki 25 dekar ve üzeri yurtiçinde üretilen sera teknolojilerini de ihtiva eden otomasyona dayalı (bilgisayar kontrollü iklimlendirme, sulama, gübreleme ve ilaçlama sistemi ihtiva eden) sera yatırımları.

Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında Çevre Lisansına tabi yatırımlar.

Sağlık turizmi kapsamında yaşlı ve/veya engelli bakım köyleri ve esenlik tesisi (wellness) yatırımları.

EK-6'da yer alan yatırım konularında(Orta-Yüksek Teknolojili Yatırım Konuları-Sayfa 28) gerçekleştirilecek asgari 500 milyon TL tutarındaki yatırımlar.

Asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın ihtisas serbest bölgelerinde gerçekleştirilecek yazılım ve bilişim ürünleri üretimi yatırımları.

Asgari 50 milyon TL tutarındaki elektrik veya hidrojenle çalışan ulaşım araçları imalatını da içeren sanayi tesisi yatırımları.

AR-GE ve çevre yatırımları*. Çevre yatırımlarına yönelik projelerin değerlendirilmesinde TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsü tarafından verilecek raporun değerlendirme ve sonuç kısmında proje/yatırımın onaylandığına dair, yatırımın tamamlanmasını müteakip ise projenin başarıyla gerçekleştirildiğine dair ibare aranır.

Bakanlık tarafından ilan edilecek uluslararası teknik standartları karşılayan ve asgari 5.000 m2 beyaz alan şartını sağlayan veri merkezi yatırımları. Veri merkezi yatırımlarına yönelik projelerin değerlendirilmesinde, TS EN 50600 standardı kapsamında minimum Kullanılabilirlik Sınıfı 3 (AC:3), minimum Koruma Sınıfı 2 (PC:2), minimum Ayrıntı Seviyesi 2 (GL:2) olan TSE Veri Merkezi Tasarım Belgesi aranır. Yatırımın tamamlanmasını müteakip, bu fıkrada belirtilen standartların sağlandığına ilişkin TSE Veri Merkezi Tesis Belgesi aranır.”

US-97 kodu 2519.0.04 olan vulkanize edilmiş kauçuktan taşıyıcı kolonlar ve transmisyon kolonları üretimine yönelik yatırımlar (depremde hasar önleyici sismik izolasyon cihazı, epoksi kaplı öngerme halatı vb.).

Dijital Dönüşüm Destek Programı kapsamındaki yatırımlar.

Yeşil Dönüşüm Destek Programı kapsamındaki yatırımlar.

*Çevre yatırımı: TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsünün vereceği proje onayında en az yüzde onbeş oranında su tasarrufu veya emisyon/atık azalımı sağlanabileceği tevsik edilen yatırımlardır.

Not: Öncelikli yatırımlardan sabit yatırım tutarı 1 milyar Türk Lirası ve üzerinde olanlar için vergi indirimi desteği, 5 inci bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 10 puan ilave edilmek suretiyle uygulanır.

B.BİR ALT BÖLGE DESTEĞİNDEN YARARLANACAK YATIRIMLAR

Bölgesel Yatırımların Teşviki Uygulamaları kapsamında vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bir alt bölge desteklerinden yararlanacak yatırımlar şunlardır;

- OSB'lerde yapılacak yatırımlar
- Endüstri bölgelerinde yapılacak imalata yönelik yatırımlar
- Aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilen ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak yatırımlar

Ayrıca; ilçe bazlı teşvik sistemi 01.01.2021 tarihinden itibaren uygulamaya başlanmıştır.

- Şu an ilçe bazlı teşvik sistemi ile bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında, Konya'nın **Ahırlı, Akören, Altınekin, Bozkır, Çeltik, Çumra, Derbent, Derebucak, Doğanhisar, Emirgazi, Güneysınır, Hadim, Halkapınar, Hüyük, Kadınhanı, Kulu, Sarayönü, Taşkent, Tuzlukçu, Yalıhüyük** ve **Yunak** ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar, 3. bölge desteklerinden yararlanır. Söz konusu ilçelerin organize sanayi bölgelerinde veya endüstri bölgelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar ise 4. bölge desteklerinden yararlanır.

C.ORTA-YÜKSEK TEKNOLOJİLİ YATIRIMLAR

OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre orta-yüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan ürünlerden tablo 5'te belirtilenlerin üretimine yönelik yatırımlar, İstanbul ili hariç olmak üzere 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde 4 üncü bölgede uygulanan, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde ise bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır. Bu kapsamda düzenlenecek teşvik belgeleri için asgari sabit yatırım tutarı 1 inci ve 2 nci bölgelerde 3 milyon TL, diğer bölgelerde 1,5 Milyon TL'dir.

TABLO 5: 4. BÖLGE DESTEKLERİNDEN FAYDALANABİLECEK ORTA-YÜKSEK TEKNOLOJİLİ YATIRIM KONULARI

<i>ORTA-YÜKSEK TEKNOLOJİLİ YATIRIM KONULARI*</i>	
24 (2423 Hariç)	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı(ilaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı hariç)
29	B.Y.S. Makine ve Teçhizat İmalatı
31	B.Y.S. Elektrikli Makine Ve Cihazların İmalatı
34	Motorlu Kara Taşıtları İmalatı
352	Demiryolu Ve Tramvay Lokomotifleri İle Vagonlarının İmalatı
359	B.Y.S. Ulaşım Araçları İmalatı
2710.8.02	US- 97 kodu 2710.8.02 olan ferro-krom üretimine yönelik yatırımlar

*Karar EK-6'dan alınmıştır.

D. İLAVE SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ (İSPİH)

Destek uygulamasının bitimini müteakip yatırımcıların Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat ederek talep etmeleri halinde sigorta primi işveren hissesi desteği uygulaması süresince işyerinden bu destek kapsamında muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde Sosyal Güvenlik Kurumuna her ay bildirilen kadın ve/veya genç (18-25 yaş) sigortalılardan çalışma süreleri 1 yılı aşanların sayısı hesaplanır. Teşvik belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın belgede belirtilen ilave istihdam sayısını geçmemek üzere, hesaplanan sayıda kadın ve/veya genç sigortalı için teşvik belgesinde belirtilen sürelerle her bir yıl için 1 ay ilave edilerek uygulanır. Bu fıkra kapsamında sağlanan destek tutarı, dördüncü fıkrada belirtilen orana karşılık gelen azami destek tutarının hesaplanmasında dikkate alınır. Bu hüküm, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih ve sonrasında yapılan yatırım teşvik belgesi müracaatlarına uygulanır.

İSPİH desteği yalnızca 29/6/2021 tarihi ve sonrasındaki müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında uygulanır. İSPİH desteğinin uygulanabilmesi için yatırımcıların yatırım teşvik belgesinde kayıtlı sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasının bittiği dönemi takip eden 3 ay içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına başvurması gerekmektedir. Teşvik belgesi üzerinde Bakanlıkça ilave bir değişiklik yapılmaksızın, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından İSPİH desteği başvuru tarihindeki aya ilişkin bildirim ile birlikte destek uygulamasına başlanır; ancak, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına yapılan başvurunun tarihi, başvuru yapılan ayın biri ile yirmisi arasında ise; söz konusu başvuru kapsamında başvuru tarihinden bir önceki aya ilişkin bildirimlerden dolayı da İSPİH desteğinden yararlanılabilir. Yatırımcılar teşvik belgelerinde belirtilen sigorta primi işveren hissesi desteği süresinin her bir yılına karşılık bir ay için, İSPİH desteğinden yararlandırdıktan sonra uygulamaya son verilir.

Teşvik belgelerinde kayıtlı sigorta primi işveren hissesi desteğinden kısmi süreli çalışma, sigortalıya ilişkin rapor, ücretsiz izin gibi eksik günler hariç olmak üzere toplam 360 gün prim ödeme süresinde faydalanmış kadın ve/veya genç (18 yaşını doldurmuş ve 26 yaşından gün almamış kişi) İSPİH desteğine konu çalışan sayısı hesaplamasında dikkate alınır. İSPİH desteğine konu çalışan sayısı belirlenirken, istihdam edilen genç için sigorta primi işveren hissesi desteğinden faydalanılan her bir ayın ilk günü 18 yaşını doldurmuş ve 26 yaşından gün almamış olması şartı aranır.

İSPİH desteği, istihdam edilecek kadın ve/veya genç sigortalılar için uygulanır. İSPİH desteğinden faydalanılacak kişi sayısının hesaplanmasında esas çalışanlar ile destekten faydalanılan çalışanların aynı kişiler olması gerekmektedir. İSPİH desteğinden faydalanılacak genç için destekten faydalanılan her bir ayın ilk günü 18 yaşını doldurmuş ve 26 yaşından gün almamış olması şartı aranmaktadır. Teşvik belgesi üzerinde kayıtlı mevcut istihdam sayısı dikkate alınmaksızın ilgili ay için İSPİH desteği uygulanır.

Yararlanılan İSPİH desteği tutarı, yatırımcının faydalandığı sigorta primi işveren hissesi desteği tutarı da dahil olmak üzere teşvik belgesinde kayıtlı azami destek tutarını geçemez ve hesaplanan çalışan sayısı teşvik belgesinde kayıtlı olan ilave istihdam sayısını aşamaz. Aynı işyeri sicil numarasında birden fazla teşvik belgesi kapsamında İSPİH desteği uygulanması halinde destek uygulamasında birleştirilen belgelerdeki azami prim tutarları toplamı dikkate alınır.

Aynı işyeri sicil numarasında tamamı İSPİH desteğinden yararlanabilecek belgeler olması kaydı ile uygulaması birleştirilen birden fazla teşvik belgesi kapsamında, teşvik belgelerinde belirtilen sigorta primi işveren hissesi desteği sürelerinin toplamı ve birleştirme sonucu sağlanan ilave istihdam ile hesaplanan çalışan sayısı dikkate alınarak, İSPİH desteği uygulanır. Diğer taraftan, yatırımcılar aynı işyeri sicil numarasında birleştirilen sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasının sona ermesini müteakip İSPİH desteğinin uygulanabilmesi için başvuruda bulunabilir.

İSPİH desteğinden yararlanabilecek yatırımcılara ilişkin olarak firma adı, teşvik belgesi sayısı, işyeri sicil numarası, istihdam sayısı, vergi dairesi, vergi numarası, destek başlangıç dönemi ve destekten yararlanma süresine dair bilgiler Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından Bakanlığa ayda bir defa olmak üzere bildirilir.

İSPİH desteği, 17/10/2016 tarihli ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar kapsamındaki yatırımlarda uygulanmaz.

3. STRATEJİK YATIRIMLARIN TEŞVİKİ

Temel Özellikler

Bu sistem ile,

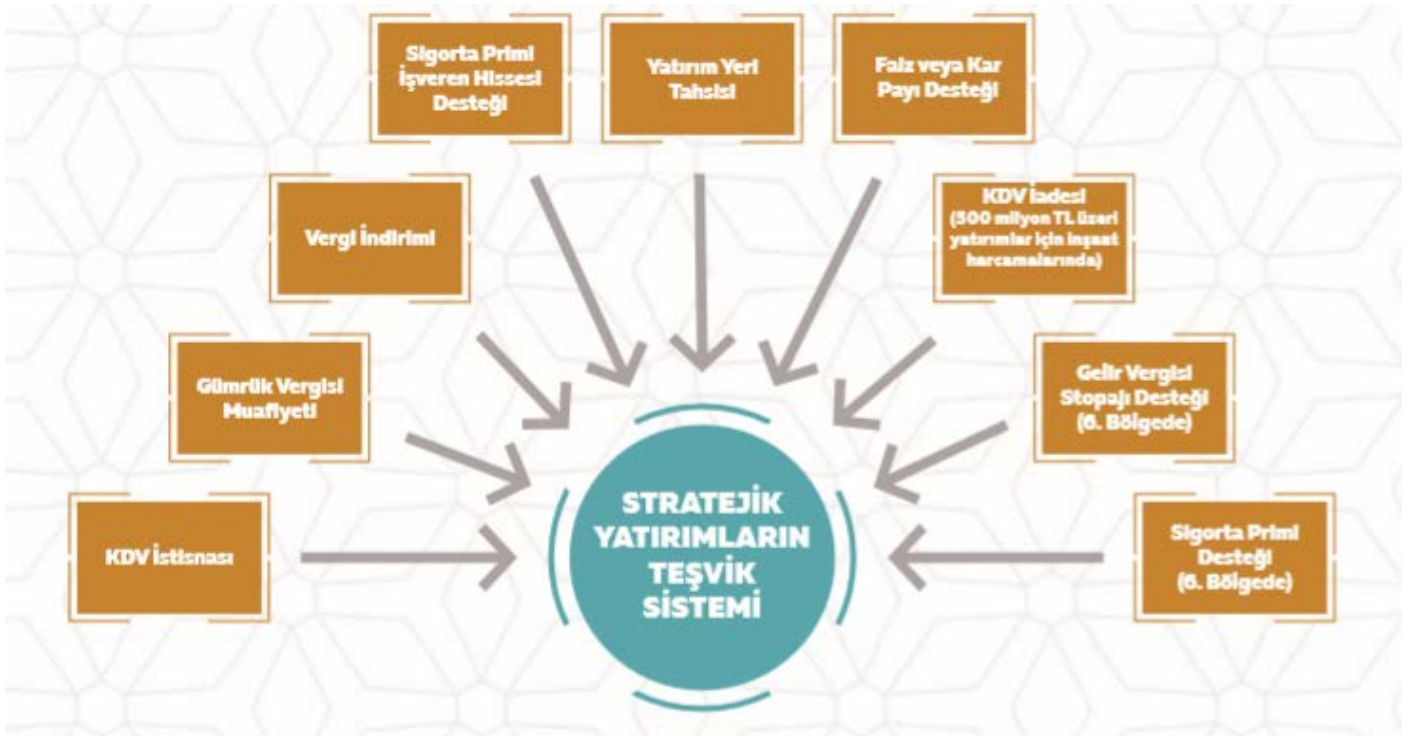
- GİTES (Girdi Tedarik Stratejisi) ve İthalat Haritası çerçevesinde cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek ara malların ve ürünlerin üretimine yönelik,
- Uluslararası rekabet gücünü artırma potansiyeline sahip yüksek teknolojlili ve yüksek katma değerli yatırımların teşvik edilmesi planlanmaktadır.

Bu sistem kapsamındaki yatırımlar tüm bölgelerde teşvik edilmekte olup, Sayfa 17-18'de belirtilen teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile altına dayalı entegre madencilik yatırımları stratejik yatırımlar kapsamında değerlendirilmez. Yatırımın stratejik olup olmadığı Bakanlık bünyesinde kurulacak bir komisyon tarafından tespit edilecektir.

Yararlanma Şartları

- Asgari sabit yatırım tutarının 50 milyon TL olması,
- Yatırım konusu ürünle ilgili yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması,
- Yatırımla sağlanacak asgari katma değer %40 olması (rafineri ve petrokimya yatırımlarında bu şart aranmayacaktır),
- Üretilecek ürünle ilgili toplam ithalat değeri son 1 yıl itibariyle en az 50 Milyon \$ olması (yurt içi üretimi olmayan mallarda bu şart aranmayacaktır).
- Endüstri bölgelerinde gerçekleştirilecek asgari 3 milyar Türk Lirası tutarındaki liman ve depolama tesisi yatırımları stratejik yatırım olarak desteklenmesine karar verilebilir.

Destek Unsurları

TABLO 6: STRATEJİK YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI VE ORANLARI

DESTEK UNSURLARI		BÖLGELER					6.BÖLGE
		1. BÖLGE	2.BÖLGE	3.BÖLGE	4.BÖLGE	5.BÖLGE	
KDV İstisnası		VAR					VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti		VAR					VAR
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		YOK					10 Yıl
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		YOK					10 Yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		VAR					
KDV İadesi		VAR (500 Milyon TL ve üzeri yatırımlar için bina ve inşaat harcamaları)					
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	<i>Destek Süresi</i>	7 yıl					10 Yıl
	<i>Destek Üst Limiti %*</i>	15					Limit Yok
Faiz veya Kar Payı Desteği	<i>TL cinsi Kredi</i>	5 Puan					
	<i>Döviz / Dövizli Kredi</i>	2 Puan					
Vergi İndirimi	<i>İndirim Oranı</i>	%90					
	<i>Yatırıma Katkı Oranı (%)</i>	%50					

*Sigorta primi işveren hissesi desteği tutarı sabit yatırım tutarının %15 ini geçemez. Ancak, teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat aşamasında talep edilmesi halinde vergi indiriminden yararlanılmamak kaydıyla sigorta primi işveren hissesi desteği oranları vergi indirimine ilişkin yatırıma katkı oranlarının yarısı kadar artırılarak uygulanabilir ve bu oran %40 olur.

Not: İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu: 15-37)düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için; Bölgesel ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamında vergi indirim desteğinde uygulanacak yatırıma katkı oranları her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirimi tüm bölgelerde %100 olmak üzere teşvik belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın uygulanır. İmalat sanayii ile turizme yönelik yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki inşaat işlerine ilişkin mal teslimleri ve hizmet ifaları 31/12/2025 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

4. PROJE BAZLI YATIRIMLARIN TEŞVİKİ

Bilindiği üzere, 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar uyarınca halihazırda sürmekte olan mevcut yatırım teşvik sistemi genel itibarıyla; üretim ve istihdamın artırılmasına, bölgesel yatırımlar ile stratejik yatırımların özendirilmesine, uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına ve Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik yatırımların teşvikini amaçlamaktadır.

2016/9495 sayılı Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar ise ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayacak, arz güvenliğini sağlayacak, dışa bağımlılığını azaltacak, teknolojik dönüşümünü gerçekleştirecek, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve yüksek katma değerli yatırımların **proje bazlı** olarak desteklenmesini amaçlamaktadır.

Proje bazlı yeni teşvik sistemi, mevcut teşvik sistemine ilaveten nitelikli personel desteği, enerji desteği, hibe desteği, sermaye katkısı, altyapı desteği, kanunlarla getirilen izin, tahsis, ruhsat, lisans ve tesciller ile diğer kısıtlayıcı hükümler için istisna getirilmesi veya yasal ve idari süreçlerde kolaylaştırıcı düzenleme yapılması ve kamu alım garantisi gibi yeni destek unsurları içermektedir.

Bu Destekten Yararlanacak Projelerin Nitelikleri

Projelerin bu Karar kapsamında değerlendirmeye tabi tutulabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının **1 milyar TL** olması gerekir.

Bu Karar kapsamında Bakanlığa yapılan başvurular;

- Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayabilme,
- Ülkemizde üretim kapasitesi yetersiz olan ürünlerde arz güvenliğini sağlayabilme,
- Ülkemizin teknoloji açığı olan alanlarda teknoloji kapasitesini geliştirme,
- Dış ticaret açığı verilen alanlarda ithalat bağımlılığını azaltma,
- Yüksek katma değerli olma,
- Ülkemizde üretimi olmayan yeni nesil teknolojiler kullanılarak üretim yapılmasını sağlayabilme,
- Farklı sektörlerde ülkemize rekabet gücü kazandırabilme,
- Etkileşimde olduğu sektörlerde teknolojik dönüşümü hızlandırma ve bu sektörlerde pozitif dışsallık sağlayabilme,
- Yenilikçi ve Ar-Ge'ye dayalı yatırım olma,
- Cari işlemler dengesini olumsuz etkileyen ve hammadde sıkıntısı yaşanan sektörlerde gerçekleştirilecek yüksek katma değerli işlenmiş ürünlerin üretimine yönelik yatırım olma,
- Ülkemizin hammadde potansiyelinin değerlendirilmesine olanak sağlayan entegre üretime yönelik yatırım olma

niteliklerini taşıması gerekmektedir.

Müracaat ve müracaatta aranacak belgeler

Bakanlık, yatırım konusunda bir veya birden fazla firmayı yatırım için davet edebilecek veya duyuru yapmak suretiyle çağrıda bulunabilecektir.

Bu davet veya duyuruya istinaden proje bazlı desteklerden yararlanmak isteyen yatırımcı firma, aşağıdaki bilgi ve belgelerle Bakanlığa müracaat edebilecektir;

- Kararın sonunda yer alan, EK-1'deki örneğe uygun olarak hazırlanmış yatırımcı firma ve proje bilgileri, yatırımın fizibilitesi, etki analizi ve yatırıma sağlanması istenilen destekler ile gerekçeleri,
- Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı müracaat dilekçesi,
- Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilere ait noter tasdikli imza sirküleri ve şahıs şirketleri için imza beyannamesi.

Ayrıca, Bakanlık müracaatın değerlendirme aşamasında ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgeler için talepte bulunabilecektir.

Bu Karar kapsamında desteklenmesi uygun görülmeyen müracaatlar, yatırımcının talep etmesi halinde Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında değerlendirmeye alınabilecektir.

Yatırım süresi ve tamamlama vizesi

Yatırımın başlangıç ve bitiş tarihi Destek Kararında belirlenecektir. Desteklenecek yatırımların ek süre de dâhil olmak üzere Destek Kararında belirlenen sürede gerçekleştirilmesi esas olacaktır.

Yatırım tamamlama vizesi, yatırımın tamamlanmasını müteakip, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü personeli ile ihtiyaç duyulması halinde yatırım konusuna bağlı olarak diğer ilgili Bakanlıklardan görevlendirilecek personelden oluşacak heyet tarafından yapılacak ekspertiz işlemi sonucunda gerçekleştirilecektir.

Şirket hisselerinin ve yatırımın devri

Yatırımın devri, Destek Kararında belirlenen süre ve koşullar çerçevesinde Bakanlığın iznine ve Başbakanlığın onayına tabi olacaktır. Yatırımın devrine izin verilmesi halinde, devralan yatırımcı, yatırımın niteliklerini ve taahhütlerini yerine getirmek kaydıyla belirtilen istisna ve muafiyetler ile desteklerin kalan kısmından yararlandırılabilir.

Yatırımcı şirketin, Borsa İstanbul Pay Piyasasında halka arz yöntemi ile paylarını satması hariç olmak üzere, proje kapsamındaki yatırım tamamlanmadan hisselerini devretmesi Bakanlığın iznine tabi olacaktır.

Diğer önemli hususlar

- Bu Kararda veya ilgili Destek Kararında yer almayan hususlar, yürürlükte olan 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve/veya ilgili diğer mevzuat hükümleri dikkate alınarak sonuçlandırılacaktır.
- **Faiz veya kar payı desteği uygulamasında** yurtiçinde yerleşik aracı kurumlardan kullanılacak yatırım kredileri veya yatırım finansmanına ilişkin faiz veya kâr payı desteği uygulamasında aracı kurum, vade tarihlerinde Bakanlığa bildirilecek faiz ve kâr payı tutarlarının doğruluğundan ve kredinin veya finansmanın yatırım için kullanılmasından sorumludur. Bu kredi veya finansmana ilişkin faiz veya kâr payı desteği uygulaması, Genel Müdürlük ve aracı kurumlar arasında yürürlükte bulunan protokol ve imzalanacak ek protokol çerçevesinde yürütülür. Ayrıca, yurtdışında yerleşik aracı kurumlardan kullanılacak en az bir yıl vadeli yatırım kredileri veya yatırım finansmanı için yeminli mali müşavir raporu veya krediye aracılık eden yurt içindeki bankanın bildirimleri çerçevesinde faiz veya kâr payı desteği uygulanabilir.
- **Enerji desteği** uygulamasına, firma tarafından talep edilmesi halinde yatırımın kısmen işletmeye geçişinin Bakanlıkça görevlendirilen en az iki eksper tarafından yerinde tespit edildiğine ilişkin ekspertiz raporunun onaylanması ile yatırım harcamalarına ilişkin yeminli mali müşavir raporunun Bakanlığa gönderilmesini veya yatırım tamamlama vizesi yapılarak tamamen işletmeye geçilmesini müteakip başlanabilir. Kısmen işletmeye geçildiğinin yerinde tespit edilmesi halinde gerçekleşen makine ve teçhizat tutarının yatırım teşvik belgesinde öngörülen makine ve teçhizat tutarına oranı nispetinde enerji desteği kullanılabilir. Kısmen işletmeye geçişe ilişkin tespit işlemi azami yılda bir defa yapılabilir ve yatırım tamamlama vizesinden önce yararlanılabilecek toplam enerji desteği tutarı Destek Kararında belirlenen azami enerji desteği tutarının yüzde ellisini geçemez. Enerji desteği ödemesi, eski dönem borçları, gecikme faizleri, ceza bedelleri, nakliye, iletim, dağıtım, vergi, fon ve benzeri harcamalar hariç olmak üzere enerjinin temin edildiği kurum veya kuruluşlarca düzenlenmiş ve bedelinin tamamı ödenmiş faturadaki enerji tüketim harcaması esas alınarak yapılır.
- **Hibe desteği**, ilgili Destek Kararı ve bu Kararın uygulanmasına ilişkin Tebliğde belirlenen usul ve esaslara göre uygulanır.
- Destek Kararında belirlenen **nitelikli personel sayısı** ve brüt ücretleri dikkate alınarak ücret desteği verilir. Bu desteğin hesaplanmasında, söz konusu personele ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları esas alınır
- **Sermaye katkısının** öngörülmesi durumunda, söz konusu desteğin uygulanması ilgili Destek Kararında belirtilen kurum tarafından yapılacaktır.

- **Kamu alım garantisinin** öngörülmesi durumunda, söz konusu desteğin uygulaması ilgili Destek Kararında belirtilen kurum veya kuruluşlar tarafından yürütülecektir.
- **Altyapı desteğinin** öngörüldüğü projeler için destek uygulaması ilgili Destek Kararında belirtilen altyapının yapımından sorumlu kurum veya kuruluş tarafından öncelikli olarak yerine getirilecektir.
- Destek Kararında belirtilen yatırımla ilgili izin, ruhsat, tahsis, lisans, tescil ve benzeri konularda istisna ve kolaylık öngörülmesi durumunda ilgili kamu kurum ve kuruluşları gerekli işlemlerin yerine getirilmesinden sorumlu olacaktır.
- Makine ve teçhizat ithalatında **gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası** uygulaması Ticaret Bakanlığı tarafından yapılacaktır.
- Bu Kararda yer alan **KDV istisnası desteği** ile Destek Kararında yer alması durumunda **vergi indirim, vergi istisnası, gelir vergisi stopajı desteği ve KDV iadesi** desteklerinin uygulaması Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılacaktır.
- Destek Kararında **sigorta primi işveren hissesi desteğinin öngörülmesi** durumunda destek uygulaması Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından yapılacaktır.
- **Yatırım yeri tahsisi**, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilecektir.
- Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar, ilgili mevzuatları uyarınca, KOSGEB ve/veya TÜBİTAK tarafından da doğrudan desteklenebilir. Bu yatırımlarda, KOSGEB, TÜBİTAK veya diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından sağlanan desteklerden yararlanılarak gerçekleştirilen yatırım harcamaları, yatırım teşvik belgesine konu yatırımın bütünlüğünün sağlanması kapsamında değerlendirilebilir.
- **Sigorta primi işveren hissesi desteği** uygulamasına, yatırımcı tarafından talep edilmesi halinde, yatırımın kısmen işletmeye geçişinin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca görevlendirilen en az iki eksper tarafından yerinde tespit edilmesiyle yatırımın tamamlanma vizesinden önce de başlanabilir.
- Yatırım tamamlama vizesini müteakip üç yıl boyunca her yıl net satışların asgari %2'si kadar araştırma ve geliştirme harcaması yapıldığının yeminli mali müşavir raporu ile tevsik edilmesi halinde vergi indirim desteği, 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 80 inci maddesinde belirlenen azami oranları aşmamak kaydıyla, Destek Kararında belirlenen yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmek suretiyle uygulanır.
- Yatırım süresi asgari 10 yıl olarak belirlenen ve entegrasyonu sağlanan fazlardan oluşan yatırımlar için asgari 5 milyar TL yatırım harcamasının gerçekleştirilmesini müteakip kısmi tamamlama işlemi yapılabilir. Kısmi tamamlama işlemi, yatırımın her bir fazı için Bakanlıkça görevlendirilen en az iki eksper tarafından yatırım yerinde yapılan tespite istinaden gerçekleştirilir. Kısmen işletmeye geçiş, belirtilen kısmi tamamlama koşullarının sağlanmadığı durumda "kısmi tamamlama" olarak değerlendirilmez, ancak bu işlemin yapılmış olması, kısmen işletmeye geçildiğini de ifade eder.

5. TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI

Programın Amacı

Program, Türkiye’de katma değerli üretimin artırılması amacı doğrultusunda, Bakanlık ve bağlı/ilgili kuruluşları tarafından sağlanan destek ve teşviklerin orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerle yoğunlaştırılmasına yönelik özel bir programdır. Programda, Türkiye için kritik öneme sahip ve gelecek potansiyeli yüksek ürünlerin ülke içindeki üretim kapasitesinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, Bakanlık tarafından ithalat bağımlılığının azaltılması, rekabet yoğunlaşması, yurt içi üretim yetkinlikleri, küresel talebin gelişim trendi, gelecek potansiyeli gibi çeşitli kriterler göz önünde bulundurularak belirlenen Öncelikli Ürün Listesine yönelik olarak Bakanlık tarafından sağlanan yatırım teşvikleri ile KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından sağlanan proje desteklerinin tek pencere mekanizması ile bir arada ve/veya münhasıran sunulması öngörülmektedir. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu teknolojik gelişime katkı sağlayacak yatırım projelerinin, uçtan uca bir yönetim ve destek modeli ile Program kapsamında hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Öncelikli Ürün Listesi

Bu programda yer alan öncelikli ürün listesi, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD)’nün tanımına göre orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerindeki ürünler ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünler arasından, dış ticaret verileri, talep gelişimi, rekabet yoğunluğu gibi çeşitli kriterler dikkate alınarak Bakanlık tarafından tebliğle belirlenir.

Komite

Program kapsamında kesin başvurusu tamamlanan projeleri değerlendirmek, projelerin desteklenmesine dair karar almak, destek sürecini izlemek ve izleme sürecinde karar almak üzere Komite oluşturulur.

Komite, Program kapsamında proje komisyonlarının oluşturulmasına, bu Tebliğ ve ilgili mevzuatın başkaca hükümleriyle çelişmemek kaydıyla program süreçlerinin uygulanmasına ilişkin uygulama kararları almaya, hangi projelerin destekleneceğine, proje özelinde değerlendirme yaparak Program kapsamındaki destek unsurlarından hangilerinin kullanılacağına, ilgili mevzuatta yer alan koşul ve sınırlara aykırı olmamak kaydıyla verilecek desteklerin miktar, tür ve sürelerine, projelerin izleme sürecinde revizyonuna, ilgili mevzuatta belirtilen hallerin gerçekleşmesi halinde destek sürecinin sonlandırılmasına dair karar organıdır.

Komite, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında 3, KOSGEB’den 1, TÜBİTAK’tan 1 üye olmak üzere 5 asıl ve 4 yedek üyeden oluşur.

Proje Komisyonları

Program kapsamında kesin başvurusu tamamlanan projeler için Komite tarafından beş asıl üye ve dört yedek üyeden oluşan proje komisyonları oluşturulur. Proje komisyonları, başvuruların nitelik ve niceliğine bağlı olarak sektör, proje ölçeği, proje sayısı gibi kısıtlara göre ihtiyaç adedince teşekkül ettirilir. Proje komisyonu üyeleri bir tanesi başkan olarak atanacak şekilde asıl görevlerini devam ettirmek kaydıyla Bakanlık ve/veya bağlı/ilgili kuruluşların çalışanları arasından ve ihtiyaç görülmesi halinde bağımsız değerlendiriciler arasından belirlenir. Görevini ifa etmesine engel bir durum oluşan asıl komisyon üyesinin yerine, komisyon başkanının belirleyeceği yedek üye görev yapar.

Proje komisyonu üyeleri, görevlendirildikleri projeye/projelere ilişkin değerlendirme, destek kararı ve izleme süreçlerinde görev alıp bu süreçlerin her birinde Komite değerlendirmesi öncesinde, üyelerin değerlendirme ve görüşlerini içeren komisyon kararını oluşturur. Proje komisyonunun değerlendirme ve görüşlerini içeren karar metinleri Komite açısından öneri mahiyetindedir.

Başvuru, Değerlendirme Süreci, Destek Türleri ve Unsurları

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, öncelikli ürün listesindeki ürünlere yönelik olarak duyuru yapmak suretiyle çağrıda bulunur. Çağrı planları, çağrı kapsamında yer alacak sektör ve ürünler ile çağrı takvimi Bakanlık tarafından belirlenerek program portalında (<https://hamle.gov.tr>) duyurulur. Programa sadece Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri başvurabilir.

Program kapsamındaki desteklerden yararlanmak isteyen yatırımcı, Program Portalında duyurulan bilgi ve belgelerle Bakanlığa müracaat ederek çağrı planlarında öngörülen takvim ve yöntem çerçevesinde ön başvuru işlemini tamamlar. Ön başvuruda istenecek bilgi ve belgeler Program Portalında yayımlanır. Program kapsamında desteklenecek yatırım projelerinde, çağrı duyurusunda yer alan ürünlere yönelik olma ve çağrı duyurusunda belirlenen asgari yatırım projesi tutarını karşılama koşulu aranır.

Ön başvuru ile yatırım projesine konu ürünün çağrı duyurusunun ek listesi olarak yayımlanan ürün listesinde yer alıp almadığı, öngörülen proje tutarının çağrı duyurusunda belirlenen asgari proje tutarı koşulunu karşılayıp karşılamadığı, yatırımcının ve yatırım projesinin çağrı duyurusunda belirlenen diğer temel kriterleri sağlayıp sağlamadığı, Genel Müdürlük tarafından tespit edilir. Ön

başvuruda sunduğu bilgi ve belgelerin, Program ve çağrı duyurusu kapsamında belirlenen temel kriterleri sağladığı tespit edilen firma, kesin başvuru yapmaya davet edilir.

Ön başvuru sonrasında kesin başvuru yapmaya davet edilen firma, çağrı planlarında öngörülen takvim dâhilinde, proje fizibilitesinin yanı sıra Program Portalında yayımlanacak diğer bilgi ve belgeler ile kesin başvurusunu tamamlar.

Komite, başvuruda bulunulan projelerin;

- a) Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayabilme,
 - b) Ülkemizde üretim kapasitesi yetersiz olan ürünlerde arz güvenliğini sağlayabilme,
 - c) Ülkemizin teknoloji açığı olan alanlarda teknoloji kapasitesini geliştirme,
 - ç) Dış ticaret açığı verilen alanlarda ithalat bağımlılığını azaltma,
 - d) Yüksek katma değerli olma,
 - e) Ülkemizde üretimi kısıtlı olan yeni nesil teknolojiler kullanılarak üretim yapılmasını sağlayabilme,
 - f) Farklı sektörlerde ülkemize rekabet gücü kazandırabilme,
 - g) Etkileşimde olduğu sektörlerde teknolojik dönüşümü hızlandırma ve bu sektörlerin gelişimine katkı sağlayabilme,
 - ğ) Yenilikçi ve AR-GE'ye dayalı yatırım olma,
 - h) Cari işlemler dengesini olumsuz etkileyen ve hammadde sıkıntısı yaşanan sektörlerde gerçekleştirilecek yüksek katma değerli işlenmiş ürünlerin üretimine yönelik yatırım olma,
 - ı) Ülkemizin hammadde potansiyelinin değerlendirilmesine olanak sağlayan entegre üretime yönelik yatırım sağlıyor olma,
 - i) Yatırım ve işletme dönemi faaliyetlerini sınırlı oranda dış finansman ve devlet desteği ile yürütebilecek mali yeterliliğe sahip bir firma tarafından, yüksek özkaynak finansman oranı ile gerçekleştirilecek olma,
 - j) Proje paydaşının alım taahhüdü ile talep bakımından desteklenmiş ve ulaşılabilir, yeterli ve gelişen pazar potansiyeline sahip ürünlerin üretilmesine yönelik olma,
- niteliklerini dikkate alarak Program Portalında yayınlanan proje değerlendirme formu üzerinden puanlama yapar. Komite, bu değerlendirmede 70 ve üzerinde puan alan projeler arasında stratejik öncelikler, pazar rekabet koşulları, çağrı destek bütçesi gibi kısıtlar ve kriterlere göre önceliklendirme yapmak suretiyle desteklenecek projeleri belirler.

Bu Program kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırım projeleri için, Ar-Ge destekleri ve/veya üretime yönelik yatırım destekleri tek pencere uygulaması çerçevesinde tanımlanır.

Bu Program kapsamında desteklenmesine karar verilen projeler; ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında TÜBİTAK tarafından, KOSGEB Stratejik Ürün Destek Programı kapsamında KOSGEB tarafından, 2012/3305 sayılı Karar veya 2016/9495 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından sağlanan desteklerden yararlandırılabilir.

Tablo 7'de yer alan çağrılara ait detaylı ürün listelerine aşağıda yer alan linkten ulaşabilirsiniz.

<http://www.hamle.gov.tr/Files/dokumanlar/%C3%96ncelikli%20%C3%9Cr%C3%BCn%20Listesi%20Tebli%C4%9Fi%2027.02.2021.pdf>

TABLO 7: ÖNCELİKLİ ÜRÜN LİSTESİ

Çağrı Adı	Ürün Grubu	Öngörülen Çağrı Açılış Dönemi
Mobilite Çağrısı	Ulaşım Araçları, Elektronik, Elektrikli Teçhizat ve Makine Sektörlerinden Seçilen Ürünler	Mart-Nisan 2021
Sağlık ve Kimya Ürünleri Çağrısı	Eczacılık, Tıbbi Cihaz ve Kimya Sektörlerinden Seçilen Ürünler	Mayıs-Haziran 2021
Dijital Dönüşüm Çağrısı	Elektronik, Elektrikli Teçhizat ve Makine Sektörlerinden Seçilen Ürünler	Temmuz-Ağustos 2021
Üretimde Yapısal Dönüşüm Çağrısı	Makine Sektörü ve Kritik Hammaddelerden Seçilen Ürünler	Eylül-Ekim 2021

Bu Program kapsamında desteklenmesine karar verilen projeler için ayrı bir başvuru ve değerlendirmeye gerek olmaksızın Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından teşvik belgesi düzenlenir ve tablo 8'de yer alan ilgili destek unsurlarından yararlandırılır.

TABLO 8: TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGAMI DESTEKLERİ İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI VE ORANLARI

DESTEK UNSURLARI	STRATEJİK YATIRIM	PROJE BAZLI YATIRIM
KDV İstisnası	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti	VAR	VAR
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği (Asgari Ücret)	Yüksek Teknoloji: 7 Yıl Orta-Yüksek Teknoloji: 5 Yıl	YOK
Gelir Vergisi Stopajı Desteği (Asgari Ücret)	10 Yıl Yüksek Teknoloji: 500 Kişi Orta-Yüksek Teknoloji: 300 Kişi	10 Yıl Kişi limiti yok
Yatırım Yeri Tahsisi	VAR	VAR
KDV İadesi	VAR	VAR
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği (Asgari Ücret)	6. Bölgede: 10 Yıl Diğer Bölgelerde: 7 Yıl	10 Yıl (Brüt Ücret)
Faiz veya Kar Payı Desteği	TL Kredi Yüksek Teknoloji: 10 Puan TL Kredi Orta-Yüksek Teknoloji: 8 Puan Döviz Kredi: 2 Puan Üst Limit: Yatırımın %20'si ya da 50 Milyon TL	10 Yıla Kadar Limitsiz
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı: %50+%15 Vergi İndirim Oranı: %90	Yatırıma Katkı Oranı: %200'e kadar Vergi İndirim Oranı: %100
Enerji Desteği	YOK	10 Yıl Enerji Giderinin Yarısına Kadar
Nitelikli Personel Desteği	YOK	20 x Brüt Asgari Ücret 5 Yıl
Sermaye Desteği	YOK	VAR
Kamu Alım Garantisi	YOK	VAR

3.BÖLÜM: TEŞVİK SİSTEMİ VE KONYA

TEŞVİK SİSTEMİ VE KONYA

Konya teşvik sisteminde 2. bölgede yer almaktadır. Konya’da gerçekleştirilecek yatırımlar; genel, bölgesel ve stratejik yatırım teşviklerinden 2.bölgenin asgari sabit yatırım tutarı, oran ve sürelerine göre yararlanır.

1.GENEL TEŞVİK UYGULAMALARI VE KONYA

Desteklenmeyecek ve teşviki için öngörülen şartları sağlayamayan yatırım konularının dışında olup **3.000.000 TL** ve üzerindeki Konya’da yapılacak tüm yatırımlar;

- ❖ KDV istisnası
- ❖ Gümrük Vergisi Muafiyeti desteklerinden yararlanır.

2.BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARI VE KONYA

Konya’da bölgesel teşviklerden yararlanacak sektörlerde gerçekleştirilecek yatırımlar belirtilen asgari sabit yatırım tutarı şartını karşılıyorsa aşağıdaki tabloda belirtilen teşviklerden yararlanırlar.

Farklı Yatırım Durumları

Konya’da yapılacak yatırımın

- 1- OSB’de olması durumunda veya aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilen ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması durumunda vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bir alt bölge olan **3. Bölge** desteklerinden faydalanır.
- 2- İlçe bazlı teşvik sistemi ile bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında, Konya’nın Ahırılı, Altınekin, Bozkır, Çeltik, Derbent, Derebucak, Doğanhisar, Emirgazi, Güneysınır, Hadim, Halkapınar, Hüyük, Kadınhanı, Kulu, Sarayönü, Taşkent, Tuzlukçu, Yalınhüyük ve Yunak ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar, 3. bölge desteklerinden yararlanır. Söz konusu ilçelerin organize sanayi bölgelerinde veya endüstri bölgelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar ise 4. bölge desteklerinden yararlanır.
- 3- Öncelikli yatırım konularından olması durumunda **5.bölge** desteklerinden faydalanır.(Sayfa 26-27)
- 4- OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre **orta-yüksek teknoloji**li sanayi sınıfında yer alan ürünlerin (Sayfa 28) üretimine yönelik yatırımlar, **4. bölgede** uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır. Bu yatırımlarda asgari sabit yatırım tutarı Konya için 3 milyon TL'dir.

TABLO 9: KONYA İÇİN BÖLGESEL TEŞVİK DESTEK UNSURLARI

KONYA İÇİN DESTEK UNSURLARI		BÖLGESEL		ÖNCELİKLİ
		OSB DIŞI	OSB İÇİ	
KDV İSTİSNASI		VAR	VAR	VAR
GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ		VAR	VAR	VAR
FAİZ VEYA KAR PAYI DESTEĞİ		YOK	YOK	TL: 5 puan DÖVİZ: 2 puan
YATIRIM YERİ TAHSİSİ		VAR	YOK	VAR
VERGİ İNDİRİMİ	Yatırıma Katkı Oranı(%)	20	25	40
	İndirim Oranı (%)	55	60	80
SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ	Destek Süresi	3 yıl	5 yıl	7 yıl
	Yatırıma Katkı Oranı(%)	15	20	35

Not: İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu: 15-37)düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için; Bölgesel ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamında vergi indirimi desteğinde uygulanacak yatırıma katkı oranları her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirimi tüm bölgelerde %100 olmak üzere teşvik belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın uygulanır.

İmalat sanayii ile turizme yönelik yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki inşaat işlerine ilişkin mal teslimleri ve hizmet ifaları 31/12/2025 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

TABLO 10: KONYA'DA BÖLGESEL TEŞVİKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖRLER VE ASGARI SABİT YATIRIM TUTARLARI*

Sektör Kodu	US-97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	2. Bölge Asgari Sabit Yatırım Tutarı
1	121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnotlarda belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	3 Milyon TL
2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	3 Milyon TL
3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 5'te belirtilen yatırım konuları hariç)	3 Milyon TL
4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprelenmesi konusunda komple yeni yatırım için 10 Milyon TL ** Modernizasyon cinsindeki kısa elyaf iplikçiliği ve diğer elyaf iplikçiliği yatırım konularında 3 Milyon TL
5	18	Giyim eşyası imalatı	3 Milyon TL
8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	3 Milyon TL
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	3 Milyon TL
10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL
11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı ***	3 Milyon TL
24	2695.1	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı	3 Milyon TL
27	2720, 273, 2710.8.02	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	3 Milyon TL
28	28	Metal eşya	3 Milyon TL
30	29	Makine ve teçhizat imalatı ***	3 Milyon TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı ***	3 Milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı****	3 Milyon TL
36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi*****	3 Milyon TL
38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi ***	3 Milyon TL
39	361, 3692, 3693, 3694, 3699.3.02-05, 3699.3.18	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç), müzik aletleri imalatı, spor malzemeleri imalatı, oyun ve oyuncak imalatı, kalem imalatı ile çocuk arabaları ve pusetler ile bunların aksam ve parçaları imalatı	3 Milyon TL
41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 4.05.5510	Oteller	3 yıldız ve üzeri
42	1.03.5510	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekaşe
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk ****	3 Milyon TL

Sektör Kodu	US-97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	2. Bölge Asgari Sabit Yatırım Tutarı
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç) ****	3 Milyon TL
46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı	Hastane: 3 Milyon TL
	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Huzurevi	Huzurevi: 100 kişi
48	37	Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	3 Milyon TL
49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL
50		Seracılık	20 dekar

***Karar EK-2'den hazırlanmıştır**

**** Tekstilin aprenmesi konusunda komple yeni yatırım için 10 Milyon TL, tevsi yatırım için 5 Milyon TL ve diğer yatırım cinsleri için 3 Milyon TL'dir.**

***** Orta-Yüksek Teknolojili yatırım konuları olup, Konya'da yapılacak yatırımlar 4. bölge desteklerinden faydalanacaktır.**

****** Öncelikli yatırım konuları olup, Konya'da yapılacak yatırımlar 5. bölge desteklerinden faydalanacaktır.**

*******Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300 milyon TL tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon TL tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon TL tutarındaki motor aksamaları, aktarma organları/aksamları ve otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar Öncelikli yatırım konuları olup, Konya'da yapılacak yatırımlar 5. bölge desteklerinden faydalanacaktır.**

DİPNOTLAR

- 1- İstanbul ili hariç olmak üzere Bakanlık tarafından ilan edilen İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinde gerçekleştirilecek ihtisas konusundaki yatırımlar, ilgili bölgede seçilmiş sektörler arasında yer alması dahi bölgesel desteklerden yararlanır.
- 2- Turizm yatırım/işletme belgeli özel tesis, yayla/dağ evi ve butik otel yatırımlarında "3 yıldız ve üzeri" şartı aranmaz.
- 3- 6 ncı bölgede gerçekleştirilecekler ve US-97 Kodu 2102, 2109.1.02, 2109.3, 2109.4 olan üretim konularına yönelik yatırımlar hariç olmak üzere, sadece kağıt hamurundan başlayan entegre kağıt ve kağıt ürünleri üretimi konusundaki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanabilir.
- 4- Entegre hayvancılık yatırımlarında;
 - 1 inci ve 2 nci bölgede: süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 700 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş, damızlık küçükbaş hayvan entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).
 - 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci bölgede: süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, damızlık küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).
- 5- Modernizasyon cinsindeki un yatırımları ile 6 ncı bölge hariç olmak üzere, gıda ürünleri ve içecek imalatı yatırımlarından "şehriye, kuskus, yufka, kadayıf, ekmekek (donuk ekmekek ve donuk ekmekek hamuru hariç), pirinç, rakı, bira, linter pamuğu, çay, fındık kırma/kavurma, hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz. Ayrıca 4 üncü 5 inci 6 ncı bölge illerinin organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek komple yeni yatırım cinsindeki yem üretimi yatırımları bölgesel desteklerden yararlanabilir.
- 6- Derinin tabaklanmasına yönelik yatırımlar sadece organize sanayi bölgelerinde teşvik edilir.
- 7- Altıncı Bölge hariç olmak üzere, iplik (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil hariç) konusunda sadece modernizasyon cinsindeki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanır. Ayrıca, İstanbul ili hariç olmak üzere, 1 inci ve 2 nci bölgelerde asgari 2 milyon TL, 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci bölgelerde asgari 1 milyon TL ve 6 ncı bölgede asgari 500 bin TL tutarındaki dokuma yatırımları bulunduğu bölgenin bölgesel desteklerinden yararlanır. Söz konusu tutarların altında kalan yatırımlar genel teşvik uygulamalarından yararlanır. Bu hüküm daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dahil olmak üzere tamamlama vizesi yapılmamış teşvik belgelerine de uygulanır.
- 8- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, I. grup madenler ve micir yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek maden istihraç ve/veya işleme yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz.
- 9- Aşağıda belirtilen yatırım konuları bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır:
 - a) Mühür harik karakterli araçlar hariç olmak üzere lojistik yatırımları.
 - b) Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımları.
 - c) Asgari 5 milyon TL tutarındaki havalimanı ve havalimanı yer hizmetleri yatırımları ile liman ve liman hizmetleri yatırımları (yat limanı ve marina dahil).
 - ç) İstanbul ili hariç olmak üzere, rafine edilmiş petrol ürünleri yatırımları.
 - d) 4 üncü ve 5 inci bölgelerde gerçekleştirilecek cam ve cam ürünleri imalatı konusundaki yatırımlar (çok katlı yalıtım camları hariç).
 - e) Turizm yatırım veya işletme belgeli deniz turizmi tesis yatırımları.
 - f) 5 inci bölge illerinde gerçekleştirilecek komple yeni cinsindeki iplik, dokuma ve apreleme konularında her üç yatırım konusunu içeren entegre yatırımlardan, iplik ve dokuma kapasitesinin apreleme kapasitesini aşmaması kaydıyla EK-2A ve EK-4'de belirtilen asgari tutarları ayrı ayrı sağlayan yatırımlar.
 - g) 4 üncü ve 5 inci bölgelerde gerçekleştirilecek kauçuk ve kauçuk ürünleri imalatı konusundaki yatırımlar.
 - ğ) US-97 kodu 2519.0.04 olan vulkanize edilmiş kauçuktan taşıyıcı kolonlar ve transmisyon kolonları üretimine yönelik yatırımlar (depremde hasar önleyici sismik izolasyon cihazı, epoksi kaplı öngerme halatı vb.)
 - h) İstanbul ili hariç olmak üzere, kenevir, keten, jüt vb. kabuk liflerin elyaf haline getirilmesi yatırımı ile entegre iplik yatırımları
 - ı) Sertifikalı tohum tasnif ve paketleme yatırımları
 - i) US-97 Kodu: 0112.0.10 olan tamamen yapay ışık ile fotosentez sağlanan ve üretimin yapıldığı katmanların toplam alanının asgari 1000 m² olduğu kent tarımı kapsamında kontrollü dikey tarım/sera yatırımları.
- 10- Birden fazla bölgede gerçekleştirilecek bölgesel yatırımlar, görece daha fazla gelişmiş bölgenin desteklerinden yararlanır. Ancak, bölgesel nitelikteki entegrasyon yatırımlarında entegrasyonu oluşturan ve farklı bölgelerde gerçekleştirilecek yatırımlar, ayrı teşvik belgesi düzenlenmesi kaydıyla bulunduğu bölgenin desteklerinden yararlanır.
- 11- Asgari 5 milyon TL tutarındaki sondaj yatırımları 2nci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır.
- 12- İstanbul ili hariç olmak üzere, US- 97 kodu 2710.8.02 olan ferro-krom üretimine yönelik yatırımlar 1 inci, 2nci ve 3 üncü bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde 4üncü bölgede uygulanan, 4 üncü, 5 inci ve 6ncı bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde ise bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır.
- 13- Lisanssız faaliyet kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla, güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi yatırımları ile rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi yatırımları faiz/kâr payı desteği sağlanmaksızın, 1inci, 2nci ve 3üncü bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde 4 üncü bölgede uygulanan, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde ise bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır.

3.STRATEJİK YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KONYA

Stratejik yatırımların teşviki sisteminin gerektirdiği şartları sağlayan yatırımlar, 6.bölge için verilen bazı ek destek unsurları hariç tüm bölgelerde aynı desteklerden faydalanırlar. Bölgeler arasında yararlanma şartları, asgari yatırım tutarları, destek unsurları oran ve süreleri açısından herhangi bir farklılık bulunmamaktadır.

Stratejik yatırımların teşviki sistemindeki yararlanma şartları ve destekler için rehberin "**Stratejik Yatırımların Teşviki**" kısmına bakınız. (Sayfa 29)

KONYA İÇİN HAYVANCILIK TEŞVİKLERİ

Konya 'da entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımlarında 3 Milyon TL asgari yatırım tutarını ve aşağıda belirtilen şartları sağlayan hayvancılık yatırımları ilgili teşviklerden yararlanabilir:

Genel Teşvik Sistemi

Asgari yatırım tutarı ve aşağıdaki asgari kapasite şartlarını sağlayan yatırım konularında **Genel Yatırım Teşvik Belgesi** düzenlenebilir:

- Et yönlü, süt yönlü ve damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş
- Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem
- Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dâhil) 1.000 küçükbaş/dönem
- 5 ton/gün üzeri üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları

Bölgesel Teşvik Sistemi

Asgari yatırım tutarı ve aşağıdaki asgari kapasite şartlarını sağlayan yatırım konularında **Bölgesel Yatırım Teşvik Belgesi** düzenlenebilir:

- Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş
- Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 700 büyükbaş/dönem
- Damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş
- Damızlık küçükbaş hayvan entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş
- Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş/dönem
- Kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem (Damızlık kanatlı entegre yatırımlarında ise kapasite şartı aranmaz)

Yatırım Türüne Göre Desteklenen Harcama Kalemleri

Harcama Kalemi	Teşvik Belgesi Kapsamında Uygun Harcama Kalemi Mi?	KDV İstisnasından Yararlanır Mı?	Gümrük Vergisi Muafiyetinden Yararlanır Mı?
Süt yönlü Entegre Hayvancılık yatırımlarında Canlı Hayvan Alımı	EVET (Teşvik Belgesinde kayıtlı kapasiteye kadar olan)	HAYIR	EVET
Et yönlü Entegre Hayvancılık yatırımlarında Canlı Hayvan Alımı	HAYIR	HAYIR	HAYIR
Damızlık Entegre Hayvancılık yatırımlarında Canlı Hayvan Alımı	EVET (Teşvik Belgesinde kayıtlı kapasiteye kadar olan)	HAYIR	EVET
Balık Yumurtası üretimi yönlü Su Ürünleri yatırımlarında Su Ürünü Alımı	HAYIR	HAYIR	HAYIR
Et üretimi yönlü Su Ürünleri yatırımlarında Su Ürünü Alımı	HAYIR	HAYIR	HAYIR
Yumurta üretimi yönlü Entegre Kanatlı yatırımlarında Kanatlı Hayvan Alımı	HAYIR	HAYIR	HAYIR
Et üretimi yönlü Entegre Kanatlı yatırımlarında Kanatlı Hayvan Alımı	HAYIR	HAYIR	HAYIR
Damızlık Entegre Kanatlı yatırımlarında Kanatlı Hayvan Alımı	HAYIR	HAYIR	HAYIR

İSTATİSTİKLER

Türkiye’de ve Konya’da 2001 yılından itibaren düzenlenen yatırım teşvik belgelerini gösteren tablo aşağıdaki gibidir.

TABLO 14: YILLARA GÖRE TEŞVİK İSTATİSTİKLERİ

Türkiye Genelinde Verilen Teşvik Belgeleri				Konya İli İçin Verilen Teşvik Belgeleri			
Yıllar	Belge Adedi	Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Türkiye'de Oranı (%)	Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)	İstihdam
2001	2.051	439.950	105.731	50	2,4%	3.582	2.255
2002	2.654	260.973	135.539	68	2,6%	2.241	2.914
2003	3.174	206.022	143.353	66	2,1%	1.318	1.597
2004	3.457	258.921	158.224	148	4,3%	3.458	3.723
2005	3.545	238.040	147.260	151	4,3%	3.283	3.048
2006	2.459	173.988	97.590	88	3,6%	3.329	4.048
2007	2.226	231.229	100.055	73	3,3%	1.424	1.254
2008	2.436	212.125	90.506	109	4,5%	1.760	1.947
2009	1.970	205.843	73.326	91	4,6%	2.499	1.664
2010	3.162	408.066	116.444	135	4,3%	4.767	2.873
2011	3.322	321.590	100.805	195	5,9%	8.244	4.388
2012	3.355	453.940	141.523	156	4,6%	6.698	4.185
2013	3.788	498.700	153.926	135	3,6%	19.964	4.997
2014	3.109	492.779	147.289	141	4,5%	4.635	3.350
2015	3.721	599.642	132.259	234	6,3%	22.987	3.766
2016	4.702	562.458	157.940	243	5,2%	8.238	3.141
2017	6.841	1.036.395	227.532	300	4,4%	15.986	4.202
2018	5.501	801.039	265.954	163	3,0%	12.149	3.351
2019	5.403	565.053	197.468	187	3,5%	32.577	5.018
2020	10.145	834.374	300.395	556	5,5%	28.699	7.658
2021	12.484	876.601	371.029	574	4,6%	21.145	6.529
2022	13.538	1.373.840	360.669	522	3,9%	25.923	5.301
2023*	14.152	1.116.976	308.595	656	4,6%	26.247	7.065
Genel Toplam	117.195	12.168.542	4.033.412	5.041	4,3%	261.157	88.274

*2023 yılı verileri 30.08.2023 tarihi itibari ile düzenlenen belgeleri kapsamaktadır. Bu tarihten sonra alınan belgeler için sabit yatırım ve istihdam bilgileri yayınlanmamaktadır.

KAYNAKÇA

1. <http://www.sanayi.gov.tr>
2. 19/06/2012 tarih ve 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” ve Ekleri
3. 20/06/2012 tarih 2012/1 sayılı, ilgili kararın uygulama usullerinin yer aldığı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ” ve Ekleri
4. 2016/9495 sayılı Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar
5. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım Teşvik Sistemi İstatistikleri, 2023